

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti, ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Narocnina zmes mesečno Din 40.—
za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Zanimiv incident v francoski zbornici

**Pričetek zunanje politične debate v francoski poslan-
ski zbornici — Herriot v obrambi časti poljskega
in rumunskega naroda**

Pariz, 28. oktobra. g. Velika zuna-
nje-politična debata v zbornici, prva
po več mesecih, se je danes pričela ob
precejšnjem zanimanju občinstva z in-
terpelacijami o razorožitveni konferen-
ci. Najprej je neodvisni komunist
Chassiné izrazil svoje obžalovanje, da
francoska vlada in francosko časopisje
nista ugodno sprejela razorožitvenega
načrta predsednika Hooverja. Chassiné
je vprašal ministrskega predsedni-
ka in vojnega ministra, ali hoče Fran-
cija nadaljevati svojo staro politiko,
ki obstoji v tem, da zahteva zase vsa
vojna sredstva, na drugi strani pa za-
hteva, naj se drugi razorožijo. Varnost
Francije zavezuje, za katere je Fran-
cija letno izdajala milijarde, ne bo za-
gotovljena.

Ko se je Chassiné pri tej priliki sil-
no žaljivo izrazil o poljskem in rumun-
skem narodu, je izrazil ogorčene pro-
teste desnice. Ministrski predsednik
Herriot se je takoj oglašil k besedi in
med pritiranjem cele zbornice s
krepkim poudarkom izjavil:

»Rumunija si je s silnim naporom
priborila svojo neodvisnost, ki jo dol-

guje junaštvu svojih sinov. Tudi ne gre,
da internacionalizem žali narode, ka-
kršen je poljski, tip mučeniškega na-
roda, kajti Poljska je bila trikrat žr-
tev najbrezobznejšega imperializma.
Francija si šteje v čast, da je sprejela
poljske sinove pod svojo zaščito. Pri-
poročam vam, da se zgledujete po nek-
danjih demokratih, ki so uvedli z ob-
čudovanjem herojske poljske obrambe
pravcato tradicijo za vse Francoze,
zlasti pa za republikance.»

Naslednji govornik, vodja sociali-
stov Leon Blum je obrazložil najprej
svojo iz več člankov »Populaire« zna-
no tezo. Izjavil je, da priznava načelno
enakopravnost Nemčije, ker ne gre, da
bi bila kaka država ali državna skupi-
na za večno prisiljena živeti v podre-
jenosti. V mirovni pogodbi sami je za
to določena meja, namreč obveznost,
da se morajo zmagovalci razorožiti.
Popolna enakopravnost pa se more iz-
vesti le s splošno razorožitvijo. Izpol-
nitev v versailleski mirovni pogodbi
dane razorožitvene obljube je edino
sredstvo, da se reši razorožitveno
vprašanje.

Davisovi uspehi v Londonu

**Sporazum med Anglijo in Zedinjenimi državami glede
razorožitve na morju — Davis odpotoval v Francijo**

London, 28. oktobra. r. Razgovori, ki so
se zadnje dni vršili v Londonu in Chequer-
su med Macdonaldom in ameriškim po-
oblaščencom na razorožitveni konferenci,
Normanom Davisom, so bili snoči zaklju-
čeni. Davis je Norman Davis odpotoval v
Pariz kjer bo imel sestanke s Herriotom.
nakar se vrne v Ženevo.

V londonskih diplomatskih in angleških
vladnih krogih pripisujejo tem konferen-
cam največjo važnost. Kakor se zatrjuje,
je bil glavni predmet razgovorov vpraš-
anje razorožitve v zvezi z znanim načrtom
ameriškega predsednika Hooverja o omejit-
vi in znižanju oborožitve. Prva naloga
Normana Davisa je bila, najti primeren
kompromis, ker imata ameriška in angle-
ška vlada precej različno naziranje glede
metod, ki naj bi se uporabljale za doseg
znižanja pomorske oborožitve. Namen teh
razgovorov je bil, spraviti načelo kvanti-
tativne razorožitve, ki jo je naglasil Ho-
over v svojem predlogu, v sklad s stali-
ščem angleške vlade ki se izjavlja za na-
čelo kvalitativne razorožitve. Pri razgo-
vorih je bilo treba upoštevati tudi: lon-
donski sporazum o omejitvi pomorskega
oboroževanja, ki je bil leta 1930 sklenjen
med Anglijo, Zedinjenimi državami in
Japonsko, in na katerega bi mogli naknad-
no pristati tudi Francija in Italija. Čim bi
se ta sporazum tako razširil na vse glave
pomorske velesile, bi predstavljalo glavno
osnovo, na kateri bi bilo mogoče urediti
ne samo razmerje vojnih mornaric petih
pomorskih velesil, marveč bi se lahko do-
segla tudi splošna pomorska razorožitve.
Ker pa v pomorskem vprašanju med Itali-
jo in Francijo dosedaj ni bilo mogoče do-
sesti sporazuma, bo to vprašanje sedaj
znova prišlo na dnevni red. V londonskih
krogih računajo, da se bodo pogajanja med
Rimom in Parizom pričela že v najkraj-
šem času, in da bo sedaj, ko je podana
osnova, da se v sporazumu med Anglijo in
Ameriko, mogoče najti kompromis tudi
med Francijo in Italijo. Upanje je tem
večje, ker je italijanska vlada med tem ze-
lo revidirala svoje stališče in opustila
svojo zahtevo po absolutni pariteti s Fran-
cijo v pogledu pomorske oborožitve.

V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da
je dosežen med ameriško in angleško vla-
do sporazum glede Hooverjevega načrta za
znižanje oboroževanja, v kolikor se na-
naša na pomorsko razorožitve. Niti Lon-
don, niti Washington pa ne želita postaviti
razorožitvene konference pred izvršeno
dejstvo, marveč bosta obe vladi delali na
to, da se vprašanje znižanja pomorske
oborožitve reši sporazumno med vsemi
prizadežnimi pomorskimi velesilami. O an-
gleško - ameriškem sporazumu bodo
Francija, Italija in Japonska uradno obve-
ščene. Čim bo med vsemi velesilami do-
sežen sporazum, pa bo sporazum predlo-
žen razorožitveni konferenci. Angleško-
ameriški sporazum naj bi tvoril nekako
izpolnitev francoskega načrta o razoro-
žitvi na kopnem.

Norman Davis je pristal tudi na sode-
lovanje Amerike na konferenci velesil, ki
naj bi se vršila meseca novembra. Kraj
konference še ni določen. Davis bo podprl
tudi Macdonaldovo prizadevanje, da se
Nemčija zopet pritegne k aktivnemu so-
deleovanju na razorožitveni konferenci.

V diplomatskih krogih so postali spriči
takega razvoja diplomatskih pogajanj zelo

optimistični in sodijo, da je vsaj delno za-
suguran uspeh razorožitvene konference.

Odhod Davisa v Pariz

London, 28. oktobra. AA. Norman Davis
je davi ob 11. odpotoval iz Londona. Pred
odhodom je dal novinarjem naslednjo iz-
javo:

Zelo sem zadovoljen z napredkom, ki
se je pokazal v teku razgovorov o anglo-
ameriških pomorskih vprašanjih in o sploš-
nem problemu razorožitve. Razgovori, ki
sem jih imel z Macdonaldom in člani bri-
tanske vlade, so me zadovoljili in sem
mnenja, da se je dosegel realen napredek.
Seveda ne smemo biti spriči sedanjih
velikih težav preveč optimisti.

Glede na glasove da pride do sestanka
petih pomorskih velesil, je Norman Davis
izjavil: Taka konferenca ni nemogoča, to-
da v sedanjem trenutku ne morem drugega
reči, kakor da sem z londonskimi razgo-
vori zadovoljen.

London, 28. okt. AA. Norman Davis bo
po obiskih in posvetih na kontinentu po
vseh prilikah ponovno obiskal London in tu
nadaljeval pogajanja z angleško vlado.
Amerikemu delegatu gre zdaj za to, da
vidi, kakšno je stališče kontinentalnih držav,
zlasti Francije in Italije glede pomor-
ske razorožitve. Kakor je znano sta se ti
dve državi na londonski konferenci o po-
morski razorožitvi leta 1930 ločili v bistve-
nih vprašanjih, tako da je bila konferenca
zaključena brez pristanka teh dveh držav.

Seja vrhovnega brambnega sveta

Pariz, 28. oktobra. AA. Vrhovni svet za
narodno obrambo se je sestel davi ob 9.40
pod predsedništvom predsednika republike
Lebruna in je proučeval francoski načrt o
varnosti in razorožitvi. Posvetovanja so tra-
jala do 13.30.

Pariz, 28. okt. g. Vrhovni svet za narodno
obrambo je oglasno sprejel francoski kon-
struktivni razorožitveni načrt.

Fašistične jubilejne proslave

Rim, 28. okt. AA. Danes so po vsej Ita-
liji slovesno praznovali desetletje fašizma.
Listi so izšli v povečanih izdanjih z doli-
mi članki in poročali o dosedanjem delu fa-
šizma. Zlasti podrobno opisujejo javne grad-
nje in naglašajo, da je italijanski narod ob
začetku druge desetletne fašizma ves ob
strani Mussolinija, ki mu bo stavil na raz-
polago vse svoje sile za doseg sreče in na-
predka, miru, pravice in civilizacije vsega
sveta.

Danes so po vseh občinah prečitati po-
slanico Mussolinijevo črnim srcajem. Opol-
dne so z vseh civilnih zvonikov zvonili pol-
ure v proslavo desete fašistične obletnice.
Guverner Rima je izdal na prebivalstvo pro-
glas, ki se v njem spominja zgodovinskega
pohoda fašistov v italijansko prestolnico.
Mussolini je izdal dekret, s katerim od-
pušča vse disciplinske prekrške državnih
upravnih uslužbencev v zadnjih petih letih.
Prometno ministrstvo pa je izdalo za da-
našnji dan spominske znamenje s prizori o
glavnih gradnjah in delih fašizma v minu-
lih desetih letih.

Rumunski proračun

Bukarešta, 28. oktobra. s. Rumunsko fi-
nančno ministrstvo je pričelo s sestavo drž-
avnega proračuna za leto 1933. Govori se,
da proračun ne bo znašal več kot 17 mili-
jard levov. Ni pa izključeno, da se bo ta
vsota znižala na 15 milijard, ako se bodo
z redukcijo uradništva dosegli zadostni pri-
hranki.

UREDITEV NAŠIH TRGOVINSKIH ODNOŠAJEV Z ITALIJO

**Važna pojasnila o klirinškem sporazumu z Italijo in o njegovih
posledicah za naš izvoz v Italijo — Bojazen zaradi morebitnega
poslabšanja položaja ni utemeljena**

Beograd, 28. oktobra. M. Klirinški
sporazum z Italijo, ki je bil sklenjen v
Rimu 22. t. m., je izzval v vrstah naših
trgovcev nekako skrb in bojazen, da
bo zaradi tega naš izvoz v Italijo
znatno oškodovan. Ta strah je po-
vzročilo čisto teoretično razmotiranje,
da ima kliring v vsakem primeru za
posledico uravnoteženje trgovinske bi-
lance med obema pogodbenima drža-
vama.

Prva država, ki je uvedla klirinški
promet in ga izgradila do največjih po-
drobnosti, je bila Avstrija. Baš mi pa
imamo v klirinškem prometu z Avstrijo
izkušnjo, da ni neobhodna posledica
kliranga uravnoteženje trgovinske bi-
lance. Naša trgovina z Avstrijo, ki je
bila pred sklenitvijo kliranga več ali
manj vedno v ravnotežju, je dala po
sklenitvi klirinškega sporazuma precej
aktivni saldo v našo korist.

Praksa v klirinškem prometu torej
ne potrjuje uvodoma omenjenih teore-
tičnih razmotiranj. Trgovinski promet
se kljub klirangu in drugim prohibiti-
vnim ukrepom ravna po gospodarski
strukturi posameznih zainteresiranih
držav.

Naša trgovinska bilanca z Italijo je
bila stalno visoko aktivna. V zadnjem
času je kljub vsem carinskim in admi-
nistrativnim ukrepih italijanske vlade
relacija med našim izvozom v Italijo
in uvozom iz Italije še vedno v raz-
merju 2:1 v našo korist. Nazadovanje
našega izvoza v Italijo pa ni nikaka iz-
jema. Jugoslavija je v glavnem izvoz-
nik agrarnih proizvodov. Zaradi poli-

tičnih prilik v srednji in deloma tudi
zapadni Evropi je vpliv agrarnih inte-
resentov v zadnjem času zelo močan
in so te države z različnimi ukrepi sre-
mele za tem, da dvignejo svoje lastno
kmetijstvo, da bi na ta način zmanjša-
le uvoz. Italija je s svojimi novimi ca-
rinami, ki so stopile v veljavo sep-
tembra letošnjega leta, znatno otež-
kočila uvoz agrarnih proizvodov, zlasti
živine. Te uvozne carine so tako viso-
ke, da je vprašanje, ali se bodo v last-
nem interesu Italije sploh lahko obdr-
žale. Imeti pa je treba v vidu, da je
trgovina elastična in da se lažje prilagodi
višjim carinam nego pa admini-
strativnim šikanam. Istočasno z uved-
bo visokih carin je ukinila Italija kon-
tingentiranje uvoza živine. V prvi dobi
je vsekakor računati s tem, da bo naš
izvoz nekoliko nazadovol, to pa le tako
dolgo, dokler se trgovina ne prilagodi
novim carinam ali pa carine potrebam
italijanskih konzumentov.

Ker pa Italiji vse do danes ni uspelo
regulirati svoje trgovinske odnošaje s
Francijo in Švico, odpade vsaj za en-
krat možnost našega tranzita preko
Italije v ti dve državi. Kakor znano,
je velik del naših agrarnih proizvo-
dov, izvoženih v Italijo, stvarno šel v
ti dve državi. Velik agrarni protekcionizem
v Franciji in Švici spravlja v nevarnost
možnost našega direktnega izvoza
v Francijo in Švico, dasi bi bilo
to za nas od velike koristi.

Kar se tiče samega kliranga, ima la-
hkočasno gotovo nenovoline posledice
za naš izvoz v Italijo. Ni na to niina

posledica. Sporazum je sklenjen za do-
bo treh mesecev. Verjetno je, da bo v
tem roku velik del italijanskih terjatev
v Jugoslaviji likvidiran, tako da bo po
tem roku dana možnost, da se kliring
popolnoma ukine ali pa primerno iz-
premeni na našo korist. Italija je uved-
la kliring samo z Jugoslavijo in Nemčijo,
to pa zaradi tega, ker je imela v teh
državah velike terjatve in ker je njena
trgovinska bilanca z Jugoslavijo in
Nemčijo zelo pasivna.

Kliring z Jugoslavijo pa ima lahko
za posledico tudi povečanje italijan-
skega izvoza v Jugoslavijo. Upošte-
vati je treba, da razne druge države
delajo našemu izvozu še veliko večje
ovire kakor pa Italija. Uvozne carine
na agrarne proizvode so v Avstriji in
Češkoslovaški relativno večje nego v
Italiji. Naravno je, da bo Jugoslavija
na vsak način uvažala iz onih držav,
ki tudi našemu izvozu ne delajo tolikih
težkoč.

Napoved pa je lahko za Jugoslavijo
vseeno, iz katere države uvažajo, če
odgovarjajo pogoji našim interesom in
potrebam. Ne samo klirinški sporazum
z Italijo, nego splošni položaj naših
trgovinskih odnošajev z inozemstvom
nas navaja k temu, da na eni strani
razvijamo našo trgovino z onimi drža-
vami, ki nam nudijo največ možnosti
za naš izvoz, a to so v prvi vrsti drža-
ve ob Sredozemskem morju in na
Blžnjem vzhodu, na drugi strani pa,
da se intenzivneje posvetimo organi-
zaciji naše trgovine ter da dignemo
kvaliteto našega izvoznega blaga.

Papen proti Prusiji

**Nemška državna vlada namerava nekatera pruska
ministrstva združiti z državnimi in imenovati dva
ministra brez listnice**

Berlin, 28. oktobra. r. Včeraj popoldne se
je vršila pod vodstvom državnega kancelar-
ja Papena, ki je obenem državni komisar
pruske dežele, konferenca, ki so se je ude-
ležili zastopniki pruskih ministrstev. Na se-
stanku so razpravljali o ureditvi odnošajev
med državo in Prusijo v okviru posledic, ki
jih je izzvala razsodba državnega sodišča v
Lipskem. Podrobnosti o sklepih še niso zna-
ne, širijo pa se glasovi, da bodo tri pruska
ministrstva ukinjena, vodstvo ostalih pa iz-
ročno pooblaščenim uradnikom državne
vlade.

Berlin, 28. oktobra. AA. Eden izmed prvih
ukrepov, ki jih namerava nemška državna
vlada izvesti proti pruski vladi, bo najbrž
imenovanje dveh ministrov brez listnice.
Imenovanje bi izvršil predsednik republike
Bracht, ki je zdaj namestnik državnega ko-
misarja za Prusijo, bi vodil prusko finan-
no ministrstvo, kot drugi minister pa bi
prišel v poštev bivši državni tajnik v finan-
nem ministrstvu Popolz. Dalje namerava vla-
da združiti nekatera pruska ministrstva z
državnimi. Do tega bo tudi prej ali slej pri-
šlo. Tako vsaj sodijo v nekaterih nemških
političnih krogih. Tudi nacionalistični tisk,
ki podpira vlado, te vesti potrjuje, dodaja
pa, da nobeden izmed ukrepov nemške
državne vlade ne bo presegel okvira lipske
razsodbe.

Monakov, 28. okt. AA. Bavarsko časopisje
poroča, da bo monakovska vlada po
potrebi vložila novo pritožbo na najvišje
državno sodišče v Lipskem, če bi Papeno-
va vlada skušala preprečiti izvajanje prav-
kar izrečene razsodbe tega sodišča v njem-
nem sporu s Prusko. Listi posebno opozar-
jajo na namero berlinske vlade, da prepre-
či razsodbo z novim zakonskim dekretom
in izvede združitve raznih pruskih minist-
stev z državnimi. Bavarska vlada smatra,
da bi to pomenilo ustavno reformo, ki bi
ogrozila federativni ustroj Nemčije.

Kerlove zahteve

Berlin, 28. oktobra. s. Predsednik pruskega
deželnega zbora Kerl je poslal Hinden-
burgu pismo, v katerem izjavlja, da ga
razsodba lipskega vrhovnega sodišča na-
vaja za največjo skrbjo, ker ni prinesla pri-

čakovane razjasnitve, temveč je dovedla do
nadalnijh zmešnjav v državno - političnem
razvoju Prusije. Kerl zahteva ukinitev
sklepa pruskega deželnega zbora, po katerem
je za izvolitev ministrskega predsednika
potrebna dvotretjinska večina, in volitev
novega pruskega ministrskega predsednika,
da bi se odstranile sedanje nevzdržne raz-
mere.

Berlin, 28. oktobra. s. Papenu blizu stoji-
či listi soglasno ugotavljajo, da je razsodba
lipskega vrhovnega sodišča ustvarila ne-
vzdržen, da celo smešen položaj, ker obsto-
ja sedaj v Prusiji troje vladnih oblasti: državna
vlada, komisarčna vlada in pruska
vlada Brauna. Množijo se glasovi, da pomeni
razsodba poraz Papenove vlade, ki je s tem
potpisnjena v defenzivo.

Audijenca Papena in Brauna

Berlin, 28. oktobra. AA. Nemška državna
vlada se je sestela davi ob 11. na sejo.
Po informacijah o namerah državne
vlade, da še bolj utesni avtonomijo pruske
deželne vlade, je zdaj v tej stvari interveni-
ral sam Hindenburg. Predsednika republike
je nemrež začudilo, da so vladni listi
pisali o namerah državne vlade, še pre-
den so prišle v debato na seji vlade in še
preden je prišlo do audijence predsednika
pruske vlade Brauna in Papena kot držav-
nega komisarja za Prusijo. Ta audijenca je
namreč napovedana ne jutri ob 12.

Glede na to intervencijo je državna vla-
da sklenila, da svojih novih ukrepov proti
Prusiji ne objavi prej kakor jutri popoldne.
Čujejo se tudi glasovi, da Hindenburg
ne izjavi iz lipske razsodbe netanko istih
sklepov kakor državna vlada. Baje predse-
dnik republike posebno želi, da se ne bi
spor med državo in Prusijo še bolj za-
ostрил. Po istih vesteh odnošaji med Hinden-
burgom in Papenom nimajo več značaja ab-
solutnega zaupanja, ki jim ga pripisujejo
uradni komunikaciji in vladni šteti. Toda vse
te vesti je treba sprejeti z veliko rezervno.
Dosedaj vsaj še ni opaziti, da bi Hinden-
burg manj kakor prej knil dejanja pred-
sednika vlade Papena.

Malypetr vrnil mandat

Praga, 28. okt. AA. Predsednik parla-
menta Malypetr je vrnil predsedniku repu-
blike Masaryku mandat za sestavo nove
vlade.

Program Herriotovega obiska v Španiji

Madrid, 28. okt. n. Na seji ministrskega
sveta so razpravljali o bližnjem posetu
francoskega ministrskega predsednika Her-
riota. Bil je določen program obiska. Takoj
po prihodu bo Herriot sprejel predsednik
republike Alcala Zamora, ki bo francoske-
ru državniku na čast priredil tudi svečan-
dine. Udeležili se ga bodo vsi člani vlade
ter ugledni španski politiki. Zvečer bo pri-
redil Herriot v francoskem poslanstvu ve-
čerjo na čast španskim prijateljem. Med
tem bo posetil Toledo ter se posvetoval s
španskimi ministri o političnih in gospodarskih
vprašanjih, ki se tičejo obeh držav.

Grandi o fašistični zunanji politiki

Rim, 28. oktobra. n. Italijanski poslanik
v Londonu in bivši italijanski zunanji mi-
nister Dino Grandi je v milanskem fašistič-
nem glasilu »Il Popolo d'Italia« objavil za-
nimiv članek o fašistični zunanji politiki v
prvem desetletju fašističnega režima. Grandi
se je v tem članku dotaknil treh glavnih
smernic fašistične zunanje politike, ki so:
prizadevanje za postopno revizijo mirov-
nih pogodb, znižanje oborožitve in prav-
dnja razdelitev kolonialnih mandatov.
Iskreno sodelovanje med narodi in mir na
svetu, naglašajo Grandi, zavista le od re-
šitve teh treh problemov. Vsak narod ima
pravico svobodnega razvoja in pravni od-
nošaji med državami se morajo urediti
ednolepo v tem smislu. Vsako politično
in vojaško premoč je treba odstraniti, ker bi
bilo sicer svoboda in varnost Evrope v ve-
liki nevarnosti. Prava varnost se da za-
jamčiti le z ravnotežjem sil v Evropi, to je
z odpravo tehnične in pravne neenakosti.

Anglija in valovanje funta

London, 28. okt. AA. Gospodarski referent
»Timesa« piše, da si Angleži zaradi
neurejenosti padanja funta ne bodo delali
skrbí. Anglija spada navzlic temu med ti-
ste redke države z zlato valuto, ki vztraja-
jo na popolnoma prosti devizni in valutni
izmenjavi. Vrednost funta se zatorej ravn-
la le po ponudbi in povpraševanju in se
bistveno razlikuje od valut z umetno dvi-
njeno vrednostjo. Ker funt nima zlote
podlage, zato tudi sedanje njegovo valova-
nje nima več tistega pomena, kakor nekoč,
in ne more bistveno vplivati na denarstvo
in na investicijsko tržišče. V zadnjih 12
mesečih je funt padel za 30 odst. Dolgoročni
papirji pa so istočasno poskočili za 50
odstotkov in cene življenjskih potrebščin
so nizke. To potrjuje, da padeč funt
nima realnih posledic. V resnici pomemb-
no dejstvo je le to, da so stare zaloge zla-
ta ki so nekoč oživljale mednarodno fi-
nanco in trgovino, izginile in da je tri čet-
rtine vsega zlata na svetu v zakladnicah
dveh, treh držav.

Viharna otvoritev Sobraja

Sofija, 28. oktobra. s. S čitanjem prestop-
nega govora se je danes pričelo zimsko za-
sedanje bolgarskega parlamenta. Takoj
pričetkom seje so komunisti kljub prisot-
nosti kralja povzročili incidente. Ko je
prišel kralj čitati prestolni govor, so upri-
zorili komunisti 31 po številu, velike izgre-
de. Kličali so »Doli s fašistično vlado!«
V dvorani in na galerijah je nastala velika
razburjenost. Kralj je prekinil čitanje pre-
stopnega govora ter mirno opozoval dogo-
dke v dvorani. Ostali poslanci so se dvig-
nili s sedežev ter pričeli metati na komu-
niste razne predmete. Končno so bili ko-
munisti potisnjeni iz dvorane ter je bil
vzpostavljen red. Kralj je nato nadaljeval
čitanje prestolnega govora.

Velik del prestolnega govora se bavi z
gospodarskimi vprašanji. Kralj najavila 15
novih zakonskih načrtov, med njimi za-
konski načrt o poenostavitvi državne upra-
ve, o znižanju obrestne mere za kmečke
dolgove, zakonski načrt o borzah itd. Pre-
stolni govor opozarja na gospodarske tež-
koče in poudarja, da je Bolgarija priprav-
ljena sodelovati s sosednimi državami, da
se omili sedanja kriza. Končno poudarja
prestolni govor, da Bolgarija ne more v
polnem obsegu amortizirati svojih vojnih
dolgov, je pa trdno odločena izpolniti vse
svoje obveznosti, ko se bo položaj izboljšal.
Prestolni govor je bil sprejet z veliki-
m odobravanjem. Poslanci so priredili
kralju živahne ovacije.

Nemška ravnopravnost v pravi luči

Po zmagi, ki si jo je Nemčija na račun francoske popustljivosti izvojevala v reparacijskem vprašanju, je najlažje zunanje politično geslo Papenovega režima in vsega nemškega nacionalizma zahteva po svobodi neomejenega oboroževanja, ali kakor Nemci sami pravijo, po enakopravnosti. Ta parola igra veliko vlogo tudi v sedanji volilni borbi, vendar pa bi se motil, kdor bi videl v njej le taktično sredstvo za doseg neotranjopolitičnih uspehov. V frazo o nemški ravnopravnosti in oboroževanju slepo verujejo najširši sloji nemškega naroda, pri voditeljih in političnih inteligenci pa predstavlja novo etapo v izvajanju imperialistične politike, ki se ji Nemci niso nikdar odrekli, pa naj so na zunanji nastopali še tako milo in ljulno.

Ako imamo pred očmi imperialistično vzgojo živčih nemških generacij, se ne moremo čuditi takim pojavom in taki politiki. Čudno in nerazumljivo pa je, da iz nepoznavanja resničnega položaja ali pa iz neke politične sentimentalnosti nasedajo nemški propagandi tudi številni pripadniki drugih narodov. Posebno med Slovenci se ne bi smelo zgoditi, da na primer list, namenjen v prvi vrsti lemečkemu prebivalstvu, poroča o nemških zahtevah, da na koncu pravi, da so zahteve sicer velike, da pa »nemški narod ne more biti trajno zapostavljen«. Taka miselnost zlasti v zapadnem delu Jugoslavije, ki je najbolj izpostavljen nemškemu vplivu, ni osamljena. Je pa ne samo zmotna, marveč naravnost krivična in tudi nevarna.

Nemška zahteva po neomejenem oboroževanju spada v isto kategorijo kakor znani nemški imperialistični »šlagerji« Drang nach Osten, Berlin-Bagdad, most do Adrije. Vedno gre tendenca Nemcev proti drugim narodom in pri tem jim niti ne pride na misel, da bi ti morda le neradi služili za mostne opore, za železniške pragove njihovim visoko letječim načrtom in za gnoj, ki naj pognoji nemško njivo. Nemcem popolnoma manjka najprimitivnejši pravni čut, ko svoje politične zamisli redno izvajajo na račun sosedov. Zlasti s Slovani računajo kot s predmetom večne nemške eksploatacije. Bili so časi, ko je nemško-slovanska meja bila točka najmanjšega odpora in Nemci so z ognjem, mečem in križem treli slovenski živelj, da so napravili prostor za sebe. Prilike pa so se sedaj temeljito izpremenile. Prejšnja manjšina Evrope je postala relativna večina in ves razvoj gre za tem, da Slovani zavzamejo tudi mesto

absolutne večine na evropski celini. Nemci so slepi za ta dejstva; toliko so se vživeli v vlogo tlačiteljev, da kriče po ravnopravnosti in jadikujejo o zatiranju, bržko nimajo več tako širokega polja, da bi gazili po drugih kakor nekdanj.

Zaslepljena vera Nemcev, da so izvoljen narod in da se jim morajo vsi drugi narodi umakniti in ukloniti, je dobila s strahovitim porazom v svetovni vojni hud udarec. Mnogi optimisti so upali, da je z nemško vojsko poražen tudi nemški imperializem in da bo svet odslej varen pred njim. Na žalost se je kmalu pokazalo, da ni tako. Opasna megalomanija nemške politične miselnosti se je pod udarcem samo potuhnila. Pod Rathenauom, Stresemannom in deloma že pod Brüningom se je odevala v ovčjo obleko in se predstavljala Evropi, kakor da nikomur nič neče, marveč želi živeti z vsemi v miru in prijateljstvu. Le hitlerjevstvo in nekateri drugi sorodni mu pokreti so že ves čas odkrito pridigali revanžo in zopetno nadvlado nemštva. Mnogi so takrat še verjeli za trjevanjem oficijelne nemške politike, da gre pri tem le za fantazije prenapetosti, ki jih ni jemati resno ali celo tragično. Danes pa se lahko reče, da je vsa Nemčija, z majhno izjemo socialistično usmerjenega delavstva, prevzela hitlerjevske, stahlhelmske in junkerske »prenapete fantazije«. Bolj ko kdaj prej so danes Nemci prepojeni z idejo, da so več vredni od drugih narodov in da jim je od usode poverjeno posebno poslanstvo. Njihov čudni mesianizem pa ne stremi za ohranitvijo lastnega naroda in ne za svobodo in blagostanjem človeštva, marveč za zasužnjenjem vseh narodov zemeljske krogle, ki so kakor karoli napoti nemštva. Hitlerjevstvo vse to tudi odkrito priznava, bolj previdno papenovstvo o tem molči, prevzelo pa je vse zahteve, ki izhajajo iz nauka o namišljenem nemškem poslanstvu in ki so samo v njem utemeljene. S tem kažejo današnji politični reprezentanti Nemčije, da so prevzeli tudi cilje imperialističnega nacionalizma in pričajo ob enem, da veruje v te cilje ogromna večina nemške javnosti.

Taka je perspektiva, s katere moramo presojati nemško politiko in njene parole. Potem bomo tudi najnovejše nemške zahteve gledali v pravi luči in bomo videli in vedeli, da ne gre Nemcem za ravnopravnost, marveč za zasužnjenjem drugih, v prvi vrsti slovenskih narodov.

Izpremembe v rumunski vladi

Bukarešta, 25. oktobra.

V nekoliko zagonetnih okoliščinah je prešla rumunska vlada iz rok Vajde-Voevodu na drugega prvaka narodno-kmečke stranke Julija Mania. Londonski poslatnik Titulescu je na popolnoma nedepiktivni način onemogočil stališče Vajde, a tem da je del Reuterju izjavil o paktu Rumunije s sovjeti v čisto nasprotnem smislu, nego je bilo stališče njegove vlade v tem vprašanju. Javnost je bila silno iznenadena nad postopanjem Titulescu in čisto v prvi vrsti dnehi ni znalo iztakniti nobenega verjetnega pojasnila.

Ze vlada profesorja Jorge bi morala državo izvesti iz gospodarskih težav, o katerih so tedaj mislili, da so tipično rumunske in da imajo svoj izvor v neurejenosti državne uprave in državne gospodarstva. Jorge je zato začel z entuziazmom pravo nacionalistično politiko, kar pa seveda ni moglo prinese gospodarske ozdravitve. Kralj je moral poseči zopet po pomoči narodne kmečke (caranistične) stranke in je vladno zopet poveril njenemu voditelju Vajdi z izrecnim nalogo, da reši finančno vprašanje. Od Jorgove dediščine je moral Vajda prevzeti 8 milijard lejev primanjilja; znižanje državnega proračuna za l. 1932 od 35 na 25 milijard ni imelo nikakršnega učinka, očitno ker je že prvih šest mesecev proračunskega leta izkazalo zopet dobre tri milijarde primanjilja.

Francoski finančni strokovnjaki, poklicani v Bukarešto, so sicer ugotovili vse težave, loka pa tudi oni niso iznali. Pograjali so Argetonovo kmečko razdolžitev, ogrozili kredit državi in — odšli. Narodna banka je morala poseči po deviznih omejitvah, da je rešila let padca. Vajdova vlada pa se je morala obrniti po pomoč na Društvo narodov. Načrt sanacije je obravnavali ženevski finančni komite, zahteval pa je od vlade in Narodne banke hitrih in korenitih izprememb v vodstvu državnih financ in Narodne banke, pa je Vajda tako neprijetno vlogo kontrolno odklonil. Nova vlada se bo vendar morala baviti z ženevskimi predlogi, da morda le najde izhod in pravo iz inozemstva. Gotovo neprijetna in težka naloga po Vajdovi odklonitvi.

Neposredni povod za padec Vajdove vlade pa je dal osebni spor med predsednikom vlade in londonskim poslanikom, v teku katerega se je pokazalo, da je slednji trko močna osebnost, da mu spopad s šefom vlade ne more škoditi. Kamen spotike je bila nenapadna pogodba Rumunije s sovjeti, za katero se je posebno zavzemala Francija. V Parizu baje pripravljajo obsežen političen sporazum z Rusijo, zato žele da bi se najprej odstranil vsak povod za kasnejše spore Rumunije z Moskvo. Pojsko-sovjetska pogodba je bila vezana na pogoj, da enak pakt sklene tudi Rumunija. Vajda-Voevod je začel potom varšavskega poslanca pogajanja z Litvonom, ne da bi obvestil in poobli o stvari londonskega poslanca Titulescu. Ta se je upri pogajanjem vedel da njegova beseda kot stalnega zastopnika Bukarešte pri Društvu narodov velja več ko beseda slučajnega predsednika vlade. Vendar v temelju ni šlo za kompetenčni spor, marveč za razliko v na-

zorih. Vajda je hotel razširiti pogodbo z Rusijo, Titulescu pa je bil mnenja, da za varnost Rumunije pred morebitnimi sovjetskimi napadi popolnoma zadostuje znani pariški (Brand-Kelloggov) pakt, ki sta ga sprejeli in sopolpisali Rumunija in Rusija ter se s tem odrekli vojni kot sredstvu za politična razračunavanja. Vsako podrobnejšo pogodbo z Rusijo smatra Titulescu samo za slabitev rumunske pozicije v Besarabiji, ker bi nova pogodba nikakor ne mogla mimo tega vprašanja, ki ga Moskva smatra za nerešeno in odprto.

V javnosti so mnenja bivšega londonskega poslanca in sedanjega zunanjega ministra kretali za angleško. Vajdovo stališče pa so označili kot francosko koncepcijo. S tem, da je Titulescu s prevzemom zunanje ministrstva kot znana in ugledna rumunska politična osebnost močno podprl Manievo vlado, je prevzel tudi obveznost, da kmečki vladi ne bo nasprotoval tako odločno v zadevi nenapadne pogodbe, kakor je to storil naprten Vajde-Voevodu. Končno se namreč rumunska vlada ne nadeja denarne pomoči iz Londona, marveč predvsem iz Pariza, pa je zato jasno, da bo moral Titulescu popustiti, ako je res, da ima Francija na evropskem vzhodu tako dalekoosežne namere.

Različni gospodarski načrti za ozdravitev Podunavja niso dali učinkovitih rezultatov ali pa vsaj ne takoj dosegljivih finančnih sredstev. Rumunija pa rabi denar takoj in vlada ve dobro, kje je eko eden evropski blaginik. Ni sicer to prvi primer, da se je skušala Rumunija zateči kam drugam. Vselej je našla seveda priazen odziv in kopo lepih besedi, to pa je bilo tudi vse. Tudi sedaj najbrž ne bo kazalo drugega, nego naravnati državno krmilo v stari preizkušeni pariški pravci. Ni pa dvoma, da se z ogibanjem besarabskega vprašanja ne da rešiti ta pereči problem. Za obe sporni stranki je nekoliko neugodnejši sporazum vsekokor stanje ob Dnepru.

Ako sta dva najbolj popularna in vplivna moča sodobne Rumunije pripravljena prevzeti vodstvo države, potem je po vsem videzu usoda države v dobrih rokah. Titulescu je ugodna nadstrankarska oseba Mania pa je zopet vseobse sponosar in zlasti od rumunskega kmečkega ljudstva ravnost oboževani politični voditelj. Če je mogoče na kaj staviti nade za bodočnost, potem ima rumunska država skoro trdno jamstvo, da se pri sedanji vladni sestavi morda le izkopije iz gorastnih težav.

Bukarešta, 28. okt. g. Ministrski predsednik Mania in zunanji minister Titulescu, ki sta bila večera dvakrat sprejeta od kralja, sta se danes popoldne vrnila v Bukarešto. Del časopisa še vedno meni, da obstojajo nesoglasja med obema državnikoma, ker zahteva Mania, da se Titulescu kot nadstranar ne sme vmešavati v zadeve narodno-zariznične stranke. V tem vprašanju tudi Mihelake podpira Mania. Kralj je izjavil, da se v tej zadevi ne smatra za kompetentnega, ker gre za notranje vprašanje kabineta.

Strahovit tajfun ob Anamski obali
Saigon, 28. oktobra. S. Tajfun, ki je divjal na Anamski obali, je zahteval 300 človeških žrtv in je zelo poškodoval ceste in brz javne proge. Ponekod je celo prekinil železniški promet.

Pogreb vseuč. profesorja dr. Karla Hinterlechnerja

Ljubljana, 28. oktobra.

Pokojni učenjak univ. prof. dr. Karel Hinterlechner je ležal na mrtvaškem odru v stanovanju na Aleksandrovi cesti 11. Ze ob odprti krsti so se poslovili od njega številni bivši učenci, ožji znanci in prijatelji, danes ga je spremlilo na njegovi zadnji poti poleg predstavnikov univerze, javnosti in visokošolcev častno število občinstva.

Po blagoslovitvi krste, ki jo je opravil g. frančiškanski župnik pater Rant, je zapel pokojnika v slovo Akademski pevski zbor pod vodstvom pevovodje g. Marolta v srce segajočo žalostinko: »Človek glej...« Nato so prenesli krsto v voz in se je razvrstil po Aleksandrovi cesti dolž žalni sprevod. Za križem in črnim praporom so korakali akademiki, ki so nesli venec, montanisti, deloma tudi v krojih. Krasni so bili veneci rektorata univerze kralja Aleksandra, proforskoga zbora, montanistov in gradbenikov. Nosilec venecv so sledile dveh vrste akademikov vseh fakultet. Ob mrtvaškem vozu so korakali ob vsaki strani po trije montanisti v krojih. Globoko užalostni rodbini so sledili: rektor dr. Matija Slavič z dekanom tehniške fakultete prof. dr. Kralom in prorektorjem dr. Šerkom, škof dr. Gregorij Rožman s podbanom dr. Pirkmajerjem, dekani vseh fakultet, proforski zbor univerze, župan dr. Dinko Puc in podžupan prof. Jarc z nekaterimi občinskimi svetovalci, uradništvo univerze s sekretarjem dr. Smalcem na čelu, združenje inženjerjev in pa številne vrste ostalih spoštovalcev pokojnjega.

Spreved se je pomakal po Tyrševi cesti, Dalmatinovi ulici in dalje po Komenskega ulici čez Tabor na Šmartinsko cesto do kapelice sv. Križa. Tamkaj so prenesli krsto v kapelico, kjer so bile opravljene molitve in so zapeli akademiki žalostinko: Beati mortui. Zatem pa so prenesli krsto do sveže izkovanega groba, kjer so položili dr. Karla Hinterlechnerja k večnemu počitku. Na grob so mu položili prekrasne vence s Jugoslovenski akademiki, Zveza ruskih akademikov in številni njegovi prijatelji. Občinstvo je postalo ob grobu v nemi žalosti in se potem mimo razlo, da se izpolni pokojnikova želja, ki je pred smrtjo prošal za tih pokop.

Draginjske doklade drž. upokojencev ostanejo neizpremenjene

Beograd, 28. okt. M. V zvezi z izpremembo predpisov o draginjskih dokladah za državne upokojence je izdalo finančno ministristvo naslednje pojasnilo: *Spremembe in dopolnitve uredb o draginjskih dokladih državnih upokojencev, ki jih je odobrila ministrski svet na svoji sedni dne 22. oktobra, obsegajo samo nekoliko dosedaj nerazčiščenih primerov, ki so izvajali razspore in ovire pri izplačevanju pokojnin in tako obremenjevali finančno administracijo. Sama vsebina osebnih in rodbinskih draginjskih dokladov ter pogojev za njih izplačilo pa se sploh ni izpremenila.*

Oživljenje Pomožne akcije v Mariboru

Maribor, 28. oktobra.

V četrtak zvečer je bila v mestni posvetovalnici seja širšega odbora Pomožne akcije za siromašne sloje Maribora; prisostvovalo je okrog 50 odbornikov. V predsedstvenem poročilu je znan dr. I. Polod opisal dejanski obseg bede v Mariboru kot posledico gospodarske krize, veliko brezposelnost in splošno obubožanje. Vse to zlo skuša vsaj omiliti, če ga že ne more popolnoma odpraviti, in ta namen uspešno Pomožna akcija. Maribor je bil prvo mesto, ki je uvidelo potrebo take akcije, šele njegovemu zgledu pa so sledila ostala jugoslovanska mesta. Mariborska Pomožna akcija je pričela posloovati v oktobru 1931 in je skupno nabrala 355.831 Din v gotovini (v tem znesku sta zapadla prispelkev mestne občine 136.000 Din in Delavske zbornice 10.000 Din). Raznega blaga se je nabralo v vrednosti 200.000 Din, tako da je bil končni efekt nad pol milijona Din. Če pa se upoštevamo, da je izdala mestna občina iz svojega proračuna za socialno skrbstvo 2.395.458 Din, vidimo, da je bilo za omiljenje bede izdanih v Mariboru okrog 3.000 Din. Pomoči je bilo deležnih nad 2000 bednih, in sicer je bilo razdeljenih v mestni okrajevni 96.816 porcij, v Ljudski kuhinji 51.028 in v Javni kuhinji 32.124, skupno torej 178.968 porcij hrane. Vrh tega pa so bile razdeljene množestevne nakaznice za razna živila, kurjavo in obleko, v nujnih primerih se je plačevala tudi naedmanja. Župan je priporočil za letos obnovitev Pomožne akcije v še večjem obsegu.

Novi pravilnik predvideva širši odbor z županom na čelu, ki daje navodila in rešuje važnejša načelna vprašanja, in ožji odbor, ki mu tudi načeluje župan. Ožji odbor izvršuje vse tekoče zadeve in obširno poslovanje Pomožne akcije. V obeh odborih so člani predsedniki okrajnih odborov, ki se ustanove v vsakem mestnem okraju in jim načelujejo okrajni mladinski predstojniki. Ti odbori so pomožni in kontrolni organi za njihov okraj in usotavljajo upravičenost do podpore ter pomagajo pri zbirki pomožne akcije. Upravne in tajniške posle opravlja mestni socialni urad, blaginjske pa mestna blaginja. Do pomoči so upravičene vse v Mariboru pristojne siromašne družine in osebe, drugi bedniki pa le, če so na razpolago sredstva in če bivajo v Mariboru nepretrgoma najmanj 6 let. V izrednih primerih se sme podoben podpora le s pristankom mestnega župana. Pravilnik je bil soglasno sprejet.

Slovenka izginila v Sarajevu

Sarajevo, 28. okt. p. Večera popoldne je na tajinsven način izginila 17letna muslimanka Tuluzija Munibog. Njeni starši so izrazili sum, da jo je nepoznani moški odvedel v Mostar. Na enako misteriozen način je pred nar dnevi izginila v Sarajevu tudi Marija Verzelj, doma iz Ljubljane, ki je prišla v Sarajevo iskat službe. Na saraevski borzi dela je dobila nakazilo za službo pri nekem odvetniku v okolici. Ko pa je hotela odpotovati, jo je zadržal neznani boljše oblečen moški in od takrat o njej ni nobenega sledu. Policija misli, da je padla v roke trgovcem z dekleti.

Italijanski nogometaši v Pragi poraženi

V zadnji tekmi za srednjeevropski pokal so Čehoslovaki zaslužno zmagali z 2:1 (1:0) — Ostra igra Italijanov — Zaradi poraza Italijanov si le Avstrija priborila Švehlov pokal

Praga, 28. oktobra. g. Na renoviranem igrišču Sparte se je danes vršila zadnja tekma za srednjeevropski pokal, ki ga je daroval bivši češkoslovaški ministrski predsednik Švehla. Sestali so se nogometni reprezentanci Češkoslovaške in Italije. Tekma je bila večje važnosti za Italijo, ker bi italijanska reprezentanca v primeru zmage delila z enakim številom točk (gol-diferenca pri tem tekmovalju ne odločujo. Op. ur.) z Avstrijo prvo mesto. Zaradi poraza Italijanov pa si je priborila dragoceni prehodni pokal Avstrija, ki stoji z 11 točkami na čelu tabele.

Moštvu sta nastopili v naslednjih postavah:

Češkoslovaška: Planička - Burger, Čit-roky - Madeloun, Cambal, Krčil - Junek, Brađač, Nejedlý, Konecky, Puč.

Italija: Gianni - Monzeglio, Gaspari - Ferrari IV, Bernardino, Dugoni - Constantino, Pancho, Meazza, Ferrari, Orsi.

Zaraga Čehoslovakov je bila docela zaslušana, zlasti ker so v zadnjih dvajsetih minutah drugega polčasa igrali samo z 10 igralci. Brađač je moral v 25. minuti zaradi blesure, ki jo je zakrivil Dugoni, zapustiti igrišče. Že v 17. minuti prvega polčasa je Dugoni zelo ostro naskočil Brađa-

ča ter ga ranil. Brađač je moral že od tedaj samo statirati. Šel je na krilo, njegovo mesto v zvezi pa je zavezal Junek.

Pri Čehoslovakih je bila zelo dobro obramba, ki je tudi odločila zmago. Italijani so bili hitrejši in tehnično nekoliko boljše. Italijanska branila sta zagrešila precej taktičnih napak. Poleg tega sta, kakor Dugoni, igrala zelo ostro.

Občinstvo je Italijane pozdravilo zelo simpatično. V 28. minuti je Monzeglio ostro foulal Nejedlega v kazenskem prostoru. Diktirano enajstmetrovko je Brađač pretvoril v vodilni gol za Češkoslova-ke. Italijani so nato zelo pritiskali, da bi izenačili, vendar pa jim je to preprečil izvrstni Planička.

Tempo v začetku drugega polčasa je bilo zelo živahno. V 9. minuti dosežejo Italijani po Ferrariju izenačenje. Toda že tri minute kasneje zabije Nejedlý center Puča volley v mrežo. 2:1 za Čehoslova-ke. Kmalu nato foula Dugoni Juneka v kazenskem prostoru. Diktirano enajstmetrovko strelja Puč direktno v roke Giannija. Proti koncu Italijani ostro pritiskajo, toda brez uspeha.

Odlično je sodil dr. Bauwens iz Kölna. Prisotnih je bilo 39.000 gledalcev.

Velik vlom v Košakih

Maribor, 28. oktobra.

Davi okrog 5. je opazil službojuči stražnik Cervelin v Motharjevi ulici v Melju 5 moških, ki so vozili proti Davi na vozičku 5 velikih, polnih vreč. Misleč, da so delavci, ki že delajo tako zgodaj v Hutterjevi tekstilni tovarni, jih je že hotel pustiti v miru. Takoj pa je spoznal, da so neznaneci krenili proti brodu, da bi se prepeljali čez Dravo na desni breg. Pohitel je za njimi in v zadnjem trenutku skočil na že odhajajoči brod, na katerem je bilo vseh 5 neznancev in vse blago z vozičkom vred. Nazneval jim je aretacijo, nakar so trije neznaneci skočili na breg in pobegnili, dočim je ostala dva kotli z napeim samokresom in ju z blagom vred spravil na stražnico.

Ta je bila medtem že obveščena o velikem nočnem vladu v Rižnikovo trgovino v Košakih, kjer so vlomilci pokradli razno specerijsko blago, mesa, klobas, cigare, manufakture in čevljev v vrednosti nad 20.000 Din. Vse blago je bilo vrnjeno lastniku, ki tmi le nekaj škoda, ker so vlomilci, ki so prišli v trgovino po brezuspešnem poskusu pri oknu skozi vlomljena vrata, raztrgali več vreč in raztresli precej specerijskega blaga. Aretrancata sta dva dalmatinska delavca, ki sta se že precej časa potikala brez zaslužka po Mariboru in okolici. Za ostalimi tremi pobeglimi vlomilci je bilo uvedeno obširno zasledovanje.

Slika iz mračnega življenja

Maribor, 28. oktobra.

V Maribor se je pred devetimi leti priselila že priletna vdova Ana s sinom edincem, ki je bil takrat star osem let. Tukaj je odorla gostilno, slednjič pa je pred dvema letoma kunila lastno hišo. Novo poslopje je do zadnje luknje oddala v najem in podnajem. Sin ni imel prave vzgoje, rastle je med prostitutkami in raznimi propalica-mi in začel na slabo pot. Prišel je materi izmikati, kar mu je prišlo pod prste. Iz previdnosti pred njim je mati nosila vso gotovino (okrog 10.000 Din) v rutici, privezani okrog vratu. Fant je večkrat skušal nopolasti se denarja, kar se mu ni posrečilo.

V istem stanovanju je prebival tudi 20letni brezposelni delavec Alojzij Košar, ki ima za seboj že razne kazni. Tudi on bi bil rad prišel do vdovinega denarja, zato je k tatvinam nagovarjal njegena sina. Ker ji v budnem stanju nista mogla izmakniti denarja, sta hotela nriti do tega na drug način. Košar je odšel k nekemu zdravniku, od katerega je dobil na jadtovanje, da ne more spati, recept za veronal. S tem sredstvom je hotel uspati vdovo in ji je učinkoval nraško v kavo. Veronal pa ni učinkoval tako, kakor sta si to želela brezvestni Košar in vдовin sin. Nu, na sta svoj načrt izvršila še enkrat. Košar je natresel vdovi pet nraškov v kavo. Veronal pa ni učinkoval hud, da so Ana nanadhi hudi krči ter je dala pozvati zdravnika. Medtem, ko se je zdravnik mudil pri bolnici, je neka prosti-tufka iz iste sobe ukradla 200 Din iz denarnice, dočim sta ostala Košar in sin brez denarja.

Nekega popoldneva pa je prišel Košar zopet v stanovanje vdove, ki je bila sama doma, in ji je hlinil vročo vdanost. Skuhal ji je vina, ki je vanj natresel toliko veronala, da je bila Ana vsa omešena. Njeno stanje je izrazil Košar, ki ji je izmaknil 1600 Din. 1800 Din je na mudi da ne bi bila stvar tako naelo odkrita. Sin je pa pokradel materi več komadov zlatnine in drugih predmetov v vrednosti več tisoč dinarjev.

Danes sta se zagovarjala pred malim senatom Alojzij Košar in 20letni istotam stanujoči zidar France, ki je bil obtožen, da je od vdovinega sina vzdel in 800 Din verižico z briljantom, vredno 800 Din. Košar je vse tajil, dočim je vдовin sin vse priznal. Košar je bil obsojen na 3 leta robije, sletno izgubo državljanških pravic, po pre-stani kazni pa bo za dobo 5 let iznan iz Maribora. France je bil obsojen na 2 meseca strogega zaporu, pogojno pa na 3 leta. Postopek proti vдовinemu sinu je bil zaradi mladostnosti izločen.

Tretji vlom v isto trgovino

Poljane, 28. oktobra.

V torek zvečer je bil med 21. in 22. uro izvršen v Zebčevu trgovino predzren vlom. Noč je bila temna in gospodinja ni bilo doma, pa se je zlikovec klub temu, da stopi hiša ob glavni cesti, lotil posla. Prihotalji se je v hišo z zadnje dvorišne strani Našel le seveda vse zaprto, na to ga ni motilo. Strokovnjaško je namazal sil-po skladiščnega okna z mastjo, da ni zaro-potnola, ko je prerezana padla na tla. Od-pril je nato okno in se solazil v skladišče, od tam na namotene skrovi še eno skladišče, v trgovino kjer je v naglici vse prebrskal in razmetal.

Iskal je najprej denar. V blaginji pa so

bili le 25 in 50 parski novci; prve je sploh pustil, poldinarskih pa je za okroglo 30 Din pospravil. Zatem se je lotil manufak-ture. Vse je razmetal po mizi, vzpel pa je le najboljše blago (bale kloba, šifona in flane-le, svitve, čepice in drugo), vsega sku-paj kakor se pozneje ugotovilo, v vred-nosti 10.000 Din. Bržkone je imel s seboj tudi pomagaca, sicer ne bi mogel v tako kratkem času vsega odnesti sam.

Viem je prvi opazil gospodar, ko je prišel okrog pol 23. od pevske vaje domov. Sumljivo se mu je že videlo, da so bila od-prta vrtna vrata, ki jih je pri odhodu zdo-ma ob 20. zaprl. Ko je opazil še izrezano šipo, je takoj poklical nazaj pevske tova-riše, ki so imeli isto pot z njim. Ti so vse storili, da bi našli kskno sled za vlom-lcem, ki pa je bil, že bogve kje. Obveščeno je bilo o vladu takoj tudi orožništvo.

Manjši vlom je bil istotam izvršen pred 14 dnevi. Neznani zlikovci so tedaj odne-sli 20 litrov petroleja. Tudi pred tremi leti je izkušal neki nepridiprav vlomiti v trgo-vino, pa so ga stanovalci pravočasno pre-gnili.

Novo gnezdo ponarejevalcev razkrito

Kamnik, 28. oktobra.

V Kamniku so se zadnje dni pojavili po-narejeni 10 in 20 dinarski kovanci. Neka-teri so takoj spoznali falzifikate in jih ni-jo hoteli sprejeti od razpečevalcev, manj pazljivi pa so nasledili. Doslej so našli v Kamniku 8 ponarejenih kovancev. Orožni-ki so po prvih prijavah šli takoj na delo in so takoj imeli uspeh. Preiskava je do-slej ugotovila:

21. t. m. popoldne se je zgledala pri mla-karici Mariji Zebekovici iz Suhadol št. 42, ki prodaja mleko na kamniškem trgu viso-ko, okrog 36 let stara ženska, suhega, ko-ščenega obraza. Zahtevala je za tri dinar-je surovega masla, katerega je hotela pla-čati z 10 dinarskim kovancem. Mlekarica je takoj opazila, da je denar temnejši ka-kor običajno, zato si ga je natančneje ogle-dala. Denar je bil gladek in nekoliko lažji od pravega desetaka. Tudi kov ni bil po-polnoma čist. Mlekarica je zavrnila falzi-fikat, nakar je ženska plačala s pravim srebrenjakom, brž sedla na kolo in se od-peljala v Prešernovo ulico. Mlekarica je takoj poklicala k sebi mestnega stražnika Regalija in mu povedala, da razpečava ne-ka ženska ponarejen denar. Stražnik je še videl žensko, ki je na kolesu zavila okrog ogle. Takoj je obvestil orožnike in sam pohitel s kolesom za žensko, a je iz-ginila, kakor da se je udrla v zemljo. Tudi orožniki so pričeli iskati po opisu dobro znano žensko, pa je niso mogli izslediti.

Na trznj dan v torek 25. t. m. se je sum-ljiva ženska zopet pojavila v Kamniku. Pri pekarici Mariji Jenčičevi je kupila hkoček kruha za 1 Din in ga plačala z 20 dinarskim falzifikatom. Jenčičeva je denar sprejela in šele popoldne ugotovila, da je ponarejen. Razpečevalka ponarejenih ko-vancev se je oglašala še pri kostanjari Vinku Simonovcu in kupila za 2 Din ko-stanja, katerega je hotela plačati z 10 di-narskim srebrenjakom. Kostanjari je ta-koj spoznal falzifikat in ga odklonil. Ženska ga je spravila in plačala s pravim denar-jem, nato pa je poskusila spraviti v pro-met še en 20 dinarski falzifikat pri peku Jošku Muleju, pa tudi tu ni imela sreče. Isti dan so se nekateri drugi trgovci ugo-tovili, da so kasirali ponarejen denar, pa se niso mogli spomniti od katke osebe so ga bili prejeli.

Vodnik kamniškega žandarmerijskega voda poročnik g. Jovan Bokić je takoj osebno prevzel vodstvo preiskave. Orož-niki so povsod iskali sumljivo razpečeval-ko ponarejenih kovancev in so jo 26. t. m. izsledili v Radomljah v osebi Jožeta Ocep-kove. Pri konfrontaciji z mlekarico in dru-gimi prodajalci, pri katerih je skušala spraviti v promet falzifikate, so jo vsi spoznali za ono, ki je ponujala ponarejen denar. Kje ga je dobila? Sledi so vodile v okolico Moravč in tam so res danes po-poldne pri nekem posestniku zaplenili ne-gativno 10 dinarskega novca. Dobili so v ro-ke še več dokazov, ki dajejo upanje, da bodo prav kmalu vsi falzifikatorji pod ključem.

Ponarejeni kovanci, ki so jih našli v Kamniku, se na prvi pogled spoznajo po barvi in po vzroku, pa tudi lažji so kakor originalni, 10 dinarski kovanci je za 155 grama lažji, 20 dinarski pa za 140 grama. Večinoma niso popolnoma izdelani. Zani-mljivo je, da se od onega časa, ko so areti-rali prvo razpečevalko, ni pojavil v Kam-niku noben falzifikat več.

VREMENSKA NAPOVED

Zagrebaška vremenska napoved za danes:

Pretežno oblačno, mestoma deževno.

Dunajska vremenska napoved za soboto:

Najprej še deževno, kasneje bo temperatu-ra padla. Severozapadni vetrovi in spremen-ljivo vreme.

Naši kraji in ljudje

Iz življenja westfalskih Slovencev

Jutrišnja nedelja se bo v Essenju vršil zbor Zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji. Priobčili bomo te dni nekaj člankov našega odnosa poročevalca književnika Rudolfa Kresala o kulturnem, nacionalnem in socialnem stanju naših rojakov v Nemčiji.

Essen, 23. oktobra. Velikih izpremeh ni. Jesen je. In nemški narod ima spet svoje velike dni, svoj »fajstovski boj«. V letošnjem letu pete volitve.

Clovek, ki pride v Nemčijo, prejme nekaj vtisov, ki mu ga dajo politika, promet in reklama, zelo kaotična politika, klub krizi res vtisov, promet, in klub vsemu zelo lepa, zelo uspešna in nič manj divja reklama, ki služi vsem in vsemu. — Pravično bi bilo omeniti politiko na zadnjem mestu, ne zaradi tega, ker nihče ne ve, kam nemška politika prav za prav stremi, temveč zato, ker zavisi od prometa in zlasti od reklame. Vendar, ker daje prav tema dva vso luč in barvo, naj je politika, kakršna koli že, spredaj.

Da, kakršna koli že! Ljudem je vseeno. Kriza ni nič manjša. Zato je v Nemčiji zelo težko govoriti se o kakih idejah ali svetovnih nazorih. Kdor je bil še včeraj nacionalni socialist, je danes komunist, bo jutri centrista. Treba je poskusiti. Prav vse je treba poskusiti.

V resnici pa so notranje sile tega boja za obraz Nemčije velike, nepreračunljive, čeprav je zunanja slika zelo utrudljiva in prav nič resna, kar pa gre na račun vprav ostudnega volilnega boja raznih strank, ki oznanjajo, časih ena stranka kar po dve edinozveličavni veri.

In ker so po mnenju socialnih demokratov tej krizi krivi nacionalni socialisti in komunisti, centristi in nemški nacionalci, kmečka stranka in ne vem še kakšna mešanska in delavska stranka, pa če vse nemške stranke, ki jih je baje blizu sto petdeset, kake tri dni obramba, bo pred nami prav toliko krivcev kakor je na svetu ljudje. — tedaj je razumljivo, da mora biti našim ljudem v Westfaliji zelo dolgočasno, ker morajo stati ob strani in — hočeš nočeš — mirno gledati živo vrvenje političnega ciklusa.

Marsikomu je zaradi tega res hudo. Ali večina boleš je kapital vsakega izseljenca, vsakega pregnanca, ki so mu misli, pol duše ali vsa v domovini — hladni razum pa na tujih tleh, na katerih mora premisliti vsak svoj najmanjši korak. A ta boleš, da mora nenehoma dušiti v sebi vsako še tako majhno hotenje po javnem udejstevanju, da mora tako rekoč pozabiti na duha in srce, je tako majhen, tako neznamen kapital, da so njegove obresti izseljencu le v pogubo.

He, pa bi ti naši slovenski ljudje nemškemu narodu prav tako radi pomagali kakor svojemu. Saj v Nemčiji — kakor po vsem svetu — gre danes zlasti za »človeka«. Dali bi mu celo svoje duhovne sile kakor so mu dali telesne. Pa morajo svoje misli in svoja čustva odti s hladno zavestjo, da so izseljenci, da so pregnanci, ki jim tuja zemlja daje kruha in strehe — za kri.

To je velika bolečina vsakega izseljenca naroda.

Po štiridesetih in več letih je še vedno tujec.

O, ti tujci so Slovenci tu gori na severu. Te tujce pozna Nemčija, pozna jih Francija in Belgija in Holandija. — Te najboljše rudarje sveta.

Robote.

In pripetilo se je, da je ta ali oni, utrujen in bešen, z ženo in otroki pa morda še s staro materjo in s starim očetom — zakaj trdni so naši ljudje — šel in dobil nemško, francosko ali kako drugo državljanstvo, da bi mu bilo vsaj malo boljše, da bi imel v življenju vsaj malo pravice, nekaj besede tam, kjer se odločuje bodoča podoba Evrope ne le z rokami.

Dali so mu listine in je šel: »Tako, zdaj ste naš. Zapisano je. Obraba pa vam ne moremo izpremeniti.«

Izseljenec, še zmirom brezdomovinec, je pogledal okrog sebe, kakor da je iskal pomoči. V sebi je zajokal in molčal.

O, ne obraza, tudi duše ne srca mu ne more nihče izpremeniti.

Nikjer ni čutil narodove duše tako kakor pri izseljencu. V tem tihem, zamisljenem človeku.

Zdaj je jesen. Tista čudovita westfalska jesen, v kateri je sonce kakor cekin v siromakovem žepu. Preko valovite, nepregledne ravni tuli, žvižga hladna sapa, se zdaj pa zdaj začne v človeka, ga ustavi, obrne. — Trudom gre potem spet dalje,

napol slep, iznenada skozi mrtvo tišino, ki ji daje svinčeno sivo nebo tisti mračni, mirni čar Ljubljanske polja na verne duše, kadar se tu pa tam pritiho sije snežinka.

In rudnik pri rudniku, velikanska poslopja, mesto kraj mesta, dolge kolonije, v zelenju, in črne in rdeče, na zemljo pribit obup tovarne, kamini — ne skončano pokopališče z mogočnimi spomeniki človeškega duha in njegovega dela.

Pokopališče milijonov.

Na tem čudnem in velikem svetu, ki je Nemčiji dal bogastvo in narodu velik del sedanjega trpljenja, pa Slovenec le ni sam — robot. Dasi vržen v brezdelje in bedo, kakor njegov nemški brat, čeprav odrezan od vsega javnega življenja, živi življenje izseljenca kakor le malokateri drugi narod, se izživlja med svojimi in skuša nadomestiti vse tisto, kar nudi svobodnemu državljanu kulturno politično življenje, v svojih društvih. V teh društvih je ognjišče prosvetnega dela naših. Med njimi pa so trenja, ki so vredna primerjave s trenji držav, a pisma, ki krožijo med njimi, razne konference, sklepi in pogodbe zanje niso nič manj važne od omih v visoki politiki, ki ustvarjajo nove meje in nove države, nove krize in nove vojne.

Časih je prav veselo...

Clovek pride na kako slovensko zborovanje in se skoro prestraši tistih čudovito resnih obrazov, ki strme drug v drugega in v predsednika, kakor da zavisi od njegovih besed usoda vsega človeštva. Mrki,

krepkih oči, zdaj polni ognja zdaj polni do-brot, tehtajo politični položaj v Jugoslaviji, po vsem svetu, obračajo kak nemški list, ki jih spet straši s pisanjem o inozemski nadlogi, obtožujejo tega, obtožujejo onega, kaj dela ta, kaj oni, kaj počenja njim nasprotno društvo, kako prepričati ljudi za svoje delo, kako dvigniti društvo, da ne bo v sramoto nikomur na tem velikem božjem svetu, ki jim da premalo kruha.

Na teh zborovanjih bi se marsikdo utegnil marsičesa naučiti. Vsako tako društveno zborovanje je nekaj parlament zase, ki pa je tako discipliniran, in po svojih pravilih, ki so Slovenecem poleg jugoslovenske in nemške najsvetejša ustava, tako utemeljen, da je njegov razpust ali pretep v njem skoro nemogoč.

Odbor ima »vojo mizo. S tem pa nikakor ni rečeno, da sme imeti tudi prvo besedo. Pogosto je prav narobe. Odbor, v katerem je predsednik nekaj prvi minister, odbor-niki pa navadni ministri s portfeljem, je podrejen zveznemu predsedniku, ki je absoluten vladar nad štiridesetimi in več društvi. — Gorje pa temu absolutnemu vladarju, če ga le malo polomi! Revolucija proti njemu je že »ar uzakojena«.

Na teh zborovanjih je videti in slišati najbolj žalostna poglavja iz življenja westfalskih Slovencev, ki v široko javnost bržkone nikoli ne pridejo. Ne pridejo pa zaradi tega, ker je v današnjem svetu le nekaj neokusnih resnic, ki jih je treba skriti, da estetska gospoda ni užaljena, če sliši o sebi pravično kritiko.

Nova slovenska žrtev nasilja v Ameriki

Miličniki, ki so razganjali stankajoče rudarje, so ustrelili slovenskega rudarja Andreja Ganisa. — Morilci rudarja Viranta še niso kaznovani

Chicago, 15. oktobra

V Taylorville, Illinois, v središču velike dolgotrajne rudarske stavke so bili že večkrat nemiri, ki pa so jih povzročili miličniki ali tako zvana narodna garda s svojimi napadi na rudarje, ki so se zbirali na posveto-vanja in ki so strahili rudniške objekte, da se ne bi v nje vthotapili kakšni stavkajoči. Do takih strašnih rudarjev lastijo pravico zaradi tega, ker so podjetniki tedaj, ko so izprli delavce, zatirjali, da ustavijo ves obrat. Miličniki navalijo na vsako večjo delavsko skupino, rudarske shode pa so pred dnevi razpršili že s splinskih bombami. Kakor da bi imeli pred seboj namesto neoboroženih rudarjev in žen nevarno sovražno vojsko. Pred dnevi je šerif prepovedal vsa rudarska zborovanja in je to prepoved motiviral s tem, da je oblast sama uvedla preiskavo glede meznega spora. Rudarji pa so hoteli proslaviti spomin rudarja Franca Bil-yeya, ki je bil od policijskih organov ubit podovorn neke delavske manifestacije. Prepovedali so seveda tudi to proslavo, miličniki pa so pojačali svoje patrulje in dobili so tudi pooblastilo za aretacijo rudarjev, ki bi se zbirali na cesti. Miličniki so aretirali okrog 600 rudarjev, ki so brez noč ostali na zbirališču rudarske organizacije. Takoj po tej aretaciji pa je drugih 600 rudarjev krenilo proti sodnemu postopku, da bi protestirali. Aretirali so tudi to množico.

Od tedaj je ves kraj v nekakem obsednem stanju. Miličniki, ki so noč in dan patrolirali po vseh ulicah, so onemogočili vsako zbiranje stavkajočih rudarjev in ni tako niti govora, da bi bil rudar Andrej Ganiš žrtev kakšnega spopada. Mnoge priče so izpovedale, da je stal mirno pred neko hišo, ko je prišla mimo četa miličnikov. Miličniki so mu zapovedali, naj se odstrani, takoj nato pa je eden izmed njih naperil nanj revolver in ga ustrelil v nogo. Nesrečni rudar je umrl že med potjo v bolnišnico zara-

di velike izgube krvi. Ganiš je že četrta smrtna žrtev v tej rudarski stavki.

Vse prebivalstvo smatra delo miličnikov za umor, rudarji se spet zbirajo na ulicah in vsak čas lahko pride do novih nemirov. V okolici je sedaj še sedem kompanij narodne garde. Zupan v Toweyu Thomas Foster je previdno presodil položaj in je izposloval zaporno povelje proti miličniku Mayersu, ki je Ganiša ustrelil, in proti po-veljniku in njegovemu namestniku dotične milične čete.

Morilci rudarja Martina Viranta iz Peorie še vedno niso dobili svojega plačila pred sodiščem. Preiskave se nekam čudno zavla-jujejo. V Slovenskem narodnem domu v La Sallu, Illinois je bil sklican za 16. oktobra velik protestni shod in so bila vabljena naj vsa društva in klubi iz okoliških naselij. V pozivu na shod je stalo med drugim tu-ti tole: Vsem je še dobro znano, kaj se je zgodilo z bratom Martinom Virantom v Peoriji in kako so ga oni, ki so plačani, da uveljavijo zakone, zverinsko umorili. Ta umor je bil toliko groznejši, ker so ga izvršili javni policijski organi po namenu srednjeveške torture najvišje stopnje. Ker je bil Vi-rant inozemec in ker njegovi sorodniki in drugi rojaki potrebujejo moralno pomoč pri zahtevi, da bodo krivci kaznovani po zakonu, je dolžnost vseh, da se zanimajo za ta primer. Cim več nas bo, tem močnejši bo naš glas in tembolj bomo upoštevani. Na shodu bodo navzoči tudi sestra pokojnega Viranta in več drugih, ki bodo lahko dali vse podrobnosti o tem zločinu in o akciji, ki je v teku, da bi morilce doletela zaslužena kazen.

Postani in ostani
član Vodnikov družbe!

Fenomenalni vefilmski najslavnejšega tenorista!

JAN KIEPURA

v filmu čarobnega petja, božanskih arij, ljubezni, smeha in zabave!

PESEM NOČI

MAGDA SCHNEIDER, FRITZ SCHULZ

Najnovejši UFA zvočni tednik.

Predstave ob 4., 48 in 10 zvečer.

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Publika včerajšnje premiere je bila navdušena!

Vstopnice si nabavite v predprodaji od 11.—1/2 13.

KULTURNI PREGLED

Anton Lajovic:

K politiki naših koncertnih programov

Čudovita je poloba izpremeh, ki jih doživlja človek, zlasti umetniško tvornost, nadarjen človek v svojem odnosu do sveta in do življenja, tekmo raznih svojih življenjskih dob.

Ko telesno zazori v mladosti, je njegov pogled in ves njegov interes obrnjen izključno naprej, v neznanost in skrivnostnost, a obenem čudežno bodočnost, v kateri se imajo razveševati vse njegove tvorne sile, tako telesne kot duhovne. Ta bodočnost je zanj brez vsakih meja odpira in razprostira se mu v nedoglednost.

Na nasprotni strani je zanj vsa preteklost nekaj trdega, okameneloga, nekaj, kar zanj ni več v diskusiji, in on stoji na tej preteklosti kot na solidnih, močnih tleh. Ta preteklost nima nikakega interesa zanj, ko je njegov pogled obrnjen strmo naprej in ko vsaka žilica njegovega bitja stremi in hrepeni edino v bodočnost, v kateri ga čakajo vse naloge, doživi v njegovi preteklosti ni ničesar, kar bi ga vezalo toliko, da bi mu moglo obrniti pogled nazaj.

Ta mladostni vzgon nima ne čuta ne mere za čas, zato mu dnevi, tedni in leta potekajo na široko in ležajo sočasno pred njim kot lepa, prostrana pokrajina. Zanj je čas ves v bodočnosti, ki se mu v daljini izgublja v daljni horizont bodočnosti. V tem srečnem

občutku brezčasnosti se mladi človek prodaja vetrovom sodobnosti, znaj gre kamor hoče. Zanj je edino pomembno le to, kar ga kot sodobnost obkroža. Takemu stanju je edino primeren tudi v pogledu umetniškega življenja klic po aktualnosti. In sicer potisti aktualnosti, ki jo ima izključno sodobno umetniško ustvarjanje. A sodobno je tisto, kar rase pred očmi mladega človeka v prostorni ravnini njegovega mladinskega brezčasa.

Tako tečejo leta, preteče desetletje in še kaj, a nenadoma se neki dan zgane v človeku, in beseda: »Dolgoletno življenje našega je kratka«, ki je bila mlademu človeku zgolj teorija in prazen zvok, postane naenkrat, na bliskovit način melanholično spoznanje. Bodočnost, katere horizonti so bili mlademu človeku odmaknjeni v nedoglednost, dobi nenadoma bližje in ostro omejene konture. Čas, do tedaj mlademu človeku iskrosten s predstavo brezmejnosti, mu naenkrat postane izmerljiva količina. Nenadno se mu pojavi občutek za distančnost in takorekoč za prostornost časa.

A tudi preteklost, do tedaj zanj okamenjena, ee naenkrat zganje. Mladi človek, ki je tekmo svojega zorenja od mladosti v mo-žja sam s seboj imel veliko množico umet-niških, mišljenjskih in drugih doživetij, sto-

pa v refleksivne odnose z njimi, ki so ob-stalji v oddaljenosti se zarji mladosti in mla-denstva in naenkrat se mu zabljujejo in spoznanje zveze njegovih lastnih mišljenj in dejanj z duhovnimi napori in tvorbami pred-nikov, ki so bili dozdnevno izginili v pretek-losti. Ta preteklost, do tedaj mrtva, nenad-no zaživi pred njim in pokaže svoje neraz-trgljive vezi z najnovejšimi dejanji in doži-vetji dozorevaločega moža.

Do tedaj takorekoč brezmejnega sodobnost, se ob teh novih spoznanjih o kratkosti časa in o neminljivosti dinamiki preteklosti začenja zoževati čedalje bolj in bolj. In končno spo-znaša, da je celo današnji dan že z jutrajšim u-tonil v preteklost in se bo z vsakim tren-utkom globlje pogrezal vanjo.

Doživi mladeniču bila sodobnost jedro vsega kulturnega doživljanja, se možu ob vseobsejalnem pogledu na duhovno življe-nje premakne težišče kulture v preteklost, v tradicijo.

★

Vprašanje samozvesti naroda, kaj in kakšna je, v čem je njena vsebina in kako jo doseči, to vprašanje je hodilo dolgo brez odgovora z menoj. Pomagal sem si končno z analogijo, razmišljal o samozvesti po-sameznika.

Zdi se mi, da je za poslednjo glavni in-strument naš spomin na svojo osebno pre-teklost, n je tisti, ki drži pred nami prezen-tno vso množico naših čustvenih in miselnih doživetij, naših dejanj in nehanj daleč na-za, globoko v detinsko dobo. Vsa ta šaro-lika množina dogodkov, ki se tičejo naše

osebe, je v našem spominu strnjena v eno enoto, ki jo dvojnostno občutimo kot sub-jekt in kot objekt, a oboje kot eno.

Se očišča se zdi stvar z antitezo.

Pomislite, — če bi se to moglo sploh zgoditi —, da bi odraslejši človeku sedaj ne-nakrat na čudežen način vzeli popolno vse njegove spomin. Mislim, da bi ta člo-vek s tem trenutkom nehal biti človek. Bil bi na slabšem kot žival, na slabšem kot pi-šče, ki je pravkar zlezlo iz jajčne lupine in že teče. Zakaj, ne znal bi ta človek sedaj niti prestopiti, ker bi mu manjkalo vsako distančno in prostorsko izkustvo, ne znal bi niti žlice nesti v usta.

Če je analogija dopustna, in meni se zdi dopustna, ko narod obsejati vendar iz samih posameznih ljudi, potem tudi ne bi bilo mo-goce onemu narodu dati imena narod, ki ne bi imel nikakega sponina svoje skupnostne preteklosti.

A narodu more samozvest dati le to, ne samo, da so njegovi tvorci ustvarili kake vrednote, temveč: da jih narod kot vredno-te ne samo čeni, ampak da so njegovemu duhu te vrednote prezentne vsak čas, in si-čér globoko v preteklost nazaj.

★

S tem pridem k vprašanju praktične kul-turne politike, k vprašanju tvoritve progra-mov.

Razumem, da je vprašanje naše glasbene kritike težavno. Če postavite za glasbenega kritika kakšnega komponista, je nevarnost, da bo vse dogajanje glasbenega življenja motril

Dobra žarnica — cenena razsvetljava!

„Poceni“ žarnica — draga razsvetljava!

Pri žarnicah slabe kakovosti zamoremo prištediti samo na parah. Zato pa je račun vporabe toka tem večji.

Kupujte poceni svetlobo — ne „poceni“ žarnice!

Kupujte torej samo dovršeno, svetlojako in ekonomično

TUNGSRAM - žarnico!

Čestitke na konzulatu ČSR

Ljubljana, 28. oktobra.

V proslavo največjega češkoslovaškega narodnega praznika je danes popoldne pri-re-dil predstavnik bratske republike v Ljub-ljani, g. konzul inž. Sevič z gospo sopro-go v svojem stanovanju na Erjavčevi cesti že tradicionalno recepcijo.

Kakor vsako leto, je zlasti še letos naval najodličnejših gostov, ki so prihitali čestit-ka prazniku Češkoslovaške, vprav nazor-no pričevalo o izrednih simpatijah, ki jih uživa bratska država v našem mestu. Med številnimi gratulacijami smo opazili vse pred-stavitelje naših oblasti, kulturnih zavodov, raznih korporacij in društev; mimo lahko trdimo, da je bila po svojih predstaviteljih zastopana vsa ljubljanska družba. Animira-no razpoloženje, ki je zavladalo v gosto-ljubnih prostorih, je pričevalo, da je češko-slovaški konzulat več kot zastopstvo prijateljske države: da zveza obeh držav in na-rodov zaima vse sloje, vse kroge in odme-va v vseh središčih. — Naravno je, da so se tu zbrali tudi mnogi člani češke kolonije v Ljubljani.

Goste sta sprejemala gospod konzul inž. Sevič in gospa soproga, kakor tudi vice-konzul g. Čihelka. Pripravljen jim je bil od-ličen buffet. Vnanjo sliko tej slavnosti je ljalala poleg zastave na konzulatu dolga ko-lona avtomobilov, ki so stali na Erjavčevi cesti.

Pri slavnosti je naravna »Franz Jose-fova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v r-iti količi-li koristno. V opisih hvalijo zdrav-niki za ženske sozlasno nprav mlo učin-kujoč način »Franz Josefove« vode, ki je zlasti pripravna za nežno rast žen-skega telesa. »Franz Josefova« grenči-ca se dobiva v vseh lekarnah, drogeri-jah in specerijskih trgovinah.

Smrtna nesreča dijaka

Ljubljana, 28. oktobra.

Včeraj popoldne se je pripetila v mestu tragična nesreča, ki znova močno opozarja voznike in vozače, zlasti še kolesarje, k previdnosti. Okrog 17. ure je privozil sofer avtobusa A. 1393-62 Andrej Jenko z nor-malno brzino po Smartinski cesti proti že-lezniškemu podvozu. Ko pa je privozil avtobus do križišča Masarykove in Jenkov- ulice, je pridiral nasproti s kolesom 13let-ni dijak II. d-ž gimnazije Vladimir Vajda stanujoč na Smartinski cesti 62 Vajda je bil s kolesom v takem zaletu, da zagledav-ši avtobus pod seboj ni mogel zadostno zavreti. Zaletel se je v velikem diru na-ravnost v voz. Avtobus je kolesarja odbil, d. je nesrečni odletel v stran na kamen in udaril tam še z glavo ob tla. Dobil je globoko udrtino na lobanji in je obležal negiben, nezavesten. Sofer je srično nesre-če avtobus seveda takoj ustavil.

Na pozorišču se je zbrala večja množica ljudi. Sodavčar Emil More, ki ima svoje podjetje v bližini, je nemudno telefoniral na reševalno postajo. Nesrečnega mladeni-ča so naložili na reševalni avto in ga naglo odneljali v bolnico. Bila pa je prepozna vsaka pomoč, nonesrečni dijak je že med vožnjo umrl. Reševalci so truplo prepelja-li pred Mesni dom, kamor sta bila pozva-na policijski zdravnik dr. Avramovič in čežurni uradnik g. Hauptman. Truplo so nato odneljali na dom ponesrečenih star-šev. Priči nesreče delavec Josip Gričar in vdova železniškega uradnika Terezija Se-škova sta izpovedala, da je Vajda vozil izredno naglo in da je sofer Jenko dajal svarilna znamenja s hupo. Vse podrobnosti pa bo ugotovila uvedena preiskava.

Vlom v lekarno

Murska Sobota, 28. oktobra

Redki so vlomi v našem mestu, zato tudi vsak zbudi največjo pozornost pri javno-sti. Če se izvrši kak vlom, se pa gotovo v sredini mesta na najprometnejšem kraju. Tako so vdrli neznani tatovi v eni zadnjih noči v lekarno ob Aleksandrovi cesti. Pri-šli so z vrtni strani ter zlezli skozi okno v pisarno. Z lopato ali sličnim orodjem so vlomili v pisarno mizo ter odnesli preko 8000 Din. Nemoteno so opravili svoje delo ter brez sledu izginili.

Vsekakor pa so bili zločinci dobro po-učeni o domačih razmerah, ker so vedeli, kje je bil denar. V tej smeri se tudi vrši preiskava in orožništvo je tatovom že na sledu.

Gadova gostija v šolskem zool

Ljubljana, 28. oktobra.

V marsikateri šoli najdemo v novejšem času šolski zool, v katerem se redijo in go-jijo ptiči, ribe, plazilci in druge male ži-vali, da mladina spoznava njihovo življe-nje. Nikjer ne morejo učenci tako teme-ljito opazovati živali kakor ravno v šol-skem zool, saj jih po večini sami redijo in oskrbujejo. Zato z lahkoto doznajajo, čemu in kako služijo živalim posamezni or-gani v iskanju hrane, pri gibanju in v bo-ju za obstanek. Obenem spoznavajo vzro-ke njihovega telesnega ustroja in prilagode-nosti kraja, v katerem žive, in vplive, ki delujejo na žival. Zato mora biti bivališče za posamezno žival tako prirejeno, da na-likuje kraju, v katerem žival živi v naravi, in da vsebuje čim več pogojev za naravno gibanje in skrivanje živali. Čim točneje po-sememo naravno bivališče in vpletimo naravno hrano, tem udobnejše se bo žival počutila in ugodnejše razvijala. Načelo bo-š posameznih narave.

Po tem geslu urejen šolski zool najdemo v šoli na Viču, kjer rede tudi kače. Ne-strupene kače požirajo živ plen, a strupe-ne si ga prej umrtijo. Čudno je gledati h-olusko, ko požira živo žabo, ki tiči v kačem grlu nekoliko postrani z glavo in nogo naprej; a mikavnejše je opazovati gada, ki si nlen prej zastrupi tako, da ga s-nkoma piči in počaka, da začne strup delovati. Selo nato ga začne požirati in to skoro vedno nemoči. Take prizore sem imel priliko zadnjič opazovati. Ko sem stopil k terariju, da malo pogledam za kačami, sem ves začuden ostrmel. Krasen, velik gad, ki se je nekaj dni prej levil, je ravnokar začel požirati celo belousko ki je sicer bila precej tanka od njega, a zato za spoznanje daljša. S svojim telesom je bil parkrat ovit okoli zastrupljene belouske, ki mu je z glavo že tičala v grlu. Vsakih par minut je široko zinil in zamahoval z glavo na levo tako, da je »belousko potiskal s svojimi malimi kaveljčastimi zobci v desnem kotu gobčka. Zopet in zopet je zamahoval na des-no, da je mogel belousko požirati v levem delu gobčka. Pri vsem tem opravlju je imel vrat do trikrat vkrivljen. Mišice telega telesa so bile močno napete, posebno gol-tančne in vratne, ki so potiskale plen v strašen želodec. Vse mišice so na pogled delovale približno tako, kakor se n. pr. kr-či deževnik pri polzenju. Če je gadu pri tem prišla belouska v sredino gobčka, ko je brž potisnil na opisani način bodisi na levo ali na desno. Vse to zato, da mu je ostala prosta odprtina sapnika.

Ko je požrl že skoro celo belousko in mu je le še kosček repa mohl iz gobča, je pričel previdno lezti po terariju med ka-menjem in tako uravnjavati v želodcu por-zi plen. Vsa ta gadova gostija je trajala nad šest ur. Gad je lepo pisan in od tiste-ga dne, ko je požrl belousko, bolj živ nego drugi gad, ki je še lačen. Slednji ni tako pisan, temveč nalikuje bolj smokulji. Bof.

z vidika svojega osebnega umetniškega in-teresa, ki je naravno enostranski, dasi zanj osebno absolutno legitim. Mladi glasbeni tvorec bo zahteval na programu izključno sodobno glasbo, ker je, sam zase po vsej pra-vici, prepričan, da bo ob njej največ koristil odneslo glasbeno življenje.

Če postavite za kritika umetnostnega zgo-dovinarja, bodo zanj nehoti zopet merodajni zgodovinarski vidiki in bodo vrednostni stopili v ozadje.

A zopet je jasno, da bi bil čudovit slučaj in nezasišana sreča, če bi naleteli na kriti-ka, ki bi srečno družil v sebi eno lastnost, ki bi jih smeli pričakovati od idealnega kriti-ka, tehtajočega pravično tako formalno kot kvaliteten stran novih umetniških pojavov in njihovo sociološko funkcijo.

Smelo proročim, da takega kritika ni-koli ne bo. Toda kar se zdi, da stoji trdno, pa je, da moramo vse kulturne vrednote ta-ko na glasbenem kot na drugih umetnostnih poljih vztrajno in nenehoma narodu prezen-tirati v spomin, če hočemo ono, za čemer gre napred vseh tvorcev, namreč: ustvariti narodo kulturo in po njej njegovo samoza-vest.

Tudi meni se je časih zdelo, ko smo for-sirali sodobne programe, da imajo oni smi-sel prav za prav samo za drobno peščico ustvarjajočih ljudi.

Toda pri tej misli sem prežrl, da bi niti samega sebe ne šljal, če bi zapel še tako lepo pesem pod steklenim zvoncec Toricelli-jeve praznine.

Rezonanca umetniške tvorbe v čustvovno-

Danes premiera najgrandioznijega historijskega vefilma vseh časov!
Po slovitem romanu Henrika Sienkiewicza

Quo vadis?

Nad 50.000 sodelujočih!

Predprodaja vstopnic
dnevno od 11.—1/2 13. ure.

Kino IDEAL

Predstave ob 4., 7. in 10 zvečer

Domače vesti

• Zborovanje predsednikov sreskih društev JUU v Mariboru. Za časa mariborskega tedna bodo zborovali 6. novembra tudi vsi predsedniki sreskih učiteljskih društev Jugoslovenskega učiteljskega združenja, skupno z upravnim in nadzornim odborom sekcije. Na zborovanju bodo predsedniki protresali predvsem vprašanja glede položaja učiteljskega stanu na deželi in o možnostih za uspešno, vztrajno in pozitivno delo. Razpravljali bodo o podjavah, ki onemogočajo in rušijo temeljne osnove za uspešno delo učitelstva. Nadalje se bo zbor bavil z vprašanjem organizacije gospodarskega dela in gospodarskih ustanov učitelstva.

Kdor zaničuje se sam,
podlaga je tujčevi peti!

Ali ne verujete, da izdeluje

tovarna

Teokarović, Paračin

najfinerja suknja iz čiste volne po cenah, ki bodo preprečile uvoz inozemskih izdelkov.

Obiščite magacin tovarne GRADIS
ŠTEV. 4. — Na drobno in debelo!
336

• Dolžnost direktorja Centralnega veterinarskega bakteriološkega zavoda ministrstva poljedelstva v Beogradu je prevzel naš ožji rojak veterinarski bakteriolog g. dr. Ivo Kenda, po rodu iz Idrije.

• Promocija. Na medicinski fakulteti zagrebške univerze bosta 31. t. m. promovirala za doktorja vsega zdravstva g. dr. Miroslav Hribar in Marijan Svetič, oba iz Ljubljane. Mladina doktorjema iskreno čestitamo!

• Diplomiral je na juridični fakulteti v Ljubljani znan pianist g. Alfred Fischinger, sin senatnega predsednika pri apelacijskem sodišču v Ljubljani. Na filozofski fakulteti pa je diplomiral g. Benulič Rudolf iz Kočevja. Čestitamo!

• Proslava hrvatske zmage v splitski občini. Splitska občinska uprava je že na program za proslavo 50. obletnice slavne hrvatske zmage v splitskem občinskem svetu. Proslava se bo vršila 9. novembra in je maršalast dvora že javila občinski upravi zastopnika Nj. Vel. kralja pri proslavi. Na dan proslave bo odkrila tudi spominska plošča na rojstnem domu prvega hrvatskega župana Dujma Rendića in nekatere ulice bodo dobile imena v spomin zaslužnih narodnih voditeljev.

• Proslava 300 letnice filozofa Spinoze. Sarajevski židovski klub je priredil ob 300 letnici rojstva filozofa Baruha Spinoze spominsko svečanost, na kateri je predaval univerzitetni profesor dr. Dvorniković o življenju in delovanju velikega filozofa.

Vaši športni čevlji Vas žulijo

In vam kvarijo užitek v naravi? Temu se lahko izognete, če si nabavite svoje smučarske, lovske ali športne čevlje, gozdarje ali škornje po meri. Mi smo specialisti za izdelavo teh čevljev in porabljamo zanje le dobre podplate ter nepromokljivo kromovo juhtovino. Iz naših rok pride le dober in trpežen izdelek, ki se mehko oprime Vaše noge. V naših čevljih se noga lahko giblje, kar napravi neutrudljivo in lahko hojo. Cene zmerno. Pišite po prospekte!

BRATA NAGLIČ,
industrija čevljev, ŽIRI

Krizanteme

za okrasitev grobov se dobe na škofjskem vrtu poleg župne cerkve sv. Petra v Ljubljani — Sv. Petra cesta št. 91.
12697

nju in vrednotanju naroda je bistveni pogoj kulturnega žitia v družbi.

In da se s tem vrnem na povod svojega razmišljanja, smatram, da neznani inicijator programa, ki sta ga v dobrodelnem koncernu izvajala gospa Gjunzenc — Gavellova in gospod Betetlo, kulturnopolitično ne je ni nič pozeblje, temveč da se je nameril v pravilno smer. Za kvaliteto posameznih del in za njih pravilno vrednostno ocenitev pa ni treba, da je debata zaključena.

Z vsem tem pa seveda ni rečeno, da ni legitimna tudi zahteva, da naj naši koncertni programi informirajo tudi o sodobni produkciji, ali z drugačnega vidika pogledano: o produkciji najbližje preteklosti.

Društvo za pravno filozofijo in sociologijo

Približno leto dni že deluje v Ljubljani Društvo za pravno filozofijo in sociologijo. Nastalo je iz potrebe proučevanja današnjih pravnih in družbenih sprememb in zaradi etika med izobraženimi, ki jih zanimajo družboslovni problemi. Društvo se je razvilo iz neznatne skupine pravnih filozofov in sociologov, ki jih je pritegnila močna osebnost profesorja pravne filozofije na našem vseučilišču, dr. Evg. Spektorskega, avtorja »Zgodovine socialne filozofije«, izšla letos pri Slovenski Matici. Danes šteje društvo okrog 35 članov; med nimi so nekateri vseučiliški profesorji in docenti in tudi praktični pravniki, ki se zanimajo za družboslovje. V minulih sezonah je imelo društvo več zanimi-

• Vsem državnim upokojencem. Društvo državnih upokojencev in upokojenk nam je poslalo: V zadnji številki »Našega Glasnika« je tudi kratka objava glede prijavnih obrazcev za draginskih doklade državnih upokojencev. V tej objavi se navaja, da je izdalo podpisano društvo predpisane obrazce, da jih dobe društveni člani zastoni, da se lahko nabavijo pri društvu, odnosno pri tobačnih zalozhah itd. O kakem terminu za predložitev teh prijav ni govora. Na mnogostevilna vprašanja opozarjamo vse državne upokojence, da ni sedaj nobenega termina za predložitev teh prijav v splošno, namreč za vse tiste državne upokojence, ki itak v redu dobivajo draginske doklade. Pač pa mora vsak državni namestnik, ki stoji v pokoji, to prijavo predložiti finančni direkciji, sicer ne dobi draginskih doklad. Predložiti pa morajo prijave vsakikrat tudi vsi državni upokojenci, pri katerih so se izvršile kakšne izpremembe glede rodniških razmer itd., ki vplivajo na višino draginskih dokladov.

• Bitoljski pevski zbor na Bledu. Z Bleda nam pišejo: V torek dopoldne je prišel pevski zbor »Stevan Mokranjac« na Bled. Na postaji jih je v imenu občine in zdravniške komisije pozdravil ravnatelj g. Lettich. Takoj nato so krenili gostje k jezeru, ter so se čolni, katere je dala občina brezplačno na razpolago, prepeljali na otok. Pod vodstvom pevovodje Sturaničeve je zapel zbor v cerkvi cerkveno pesem, ki je veličastno odmevala po božjem hramu. Nato so se pevec prepeljali mimo Suvorova na Mlino, kjer so izstajali. Od tam so šli peš ob jezeru mimo hotela Toplice in Parkhotela v hotel Triglav, kjer je bil pripravljen obed. Pri obedu so zapeli učinkovito Mokranjčovo kompozicijo in eno narodno makedonsko pesem. Ob 16. so dragi gostje zapustili Bled in se odpeljali z vlakom na Sušak.

• Novi grobovi. V Ljubljani je umrla gospa Matilda Bajčeva, vdova. Posreb bo danes iz Hrenove ulice 11. — V ljubljanski bolnici je umrl upokojeni železniški nadreducent g. Jože Zelezničar. Pogreb bo jutri ob 11. izpred bolnišnice mrtvašnice. — V St. Vidu pri Stični bodo danes ob 10. položili k večnemu počitku njegledno gospo Ano Kraševčev. — V Gradcu je umrl upokojeni višji častnik in akademski slikar g. Alojz Malota. — V Kranju je po daljšem bolehanju umrl trgovec Ciril Stefe, star šele 30 let. Pogreb bo jutri ob 9. iz njegovega doma v Zabukci. Sodenemu predstojniku okrajnega sodišča v Velikih Laščah g. Vanetu Grozniku je umrl v Novem mestu v najnežnejši dobi sinček Voja. — Pokojnim blag spomin, žalujočim, naše iskreno sožalje!

• Otok pod motornim kolesom. Po cestni, ki vodi skozi vas Gaberje v novomeški okolici, je te dni precej naglo vozil nekaj motociklistov ter na nekem ovinku povozil 4 letnega Josipa, sina lenega marniparanta Jelovčana. Motor je otroka zagrabil za obelko in ga vleklo še kakih 5 m po cesti. Pri ustavljanju pa se je motor z motociklistom in njegovim spremljevalcem vred prevrnil na fantka in ga hudo poškodoval na glavi. Hudo poškodovanega otroka so odpelili v bolnišnico v Novo mesto, motociklista pa so orožniki ovedli v sodišču.

VINOTOČ JERAJ, Sv. Petra cesta, nudi pristni trškogorski sladki mošt rulanec 12466

Chlorodont usna voda je močne koncentracije in divno osvežujočega okusa po melisi, steklenica Din 16.—, kakor tudi slovita Chlorodont zobna pasta. Poskus Vas bo prepričal. 12451

Ni evenka, ni žvenka, pa vendar živim, na zadnje dni v mesecu se ne jezim. Tja k Slamiču — tisto pa! — rad pohitim in skoro zastoj se dovolj poživim.

vih predavanji, ki so bila po večini zabeležena tudi v »Jutru«.

Pred dnevi je bil v predavalnici juridične fakultete občen zbor tega tiho, a intenzivno delujočega društva. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. univ. prof. dr. Evg. Spektorski. Ob tej priliki so posamezni društveni člani priiglasili svoje sodelovanje, tako da bodo v tekoči sezoni naslednja predavanja (po kronološki vrsti): Občestvo (Andrej Gosar); Ideja prirodnih zakonov v socialni filozofiji (Eugen Spektorski); O korelaciji (Aleks. Bilimovič); Stične točke biologije s kriminologijo in sociologijo (Božo Škerlj); Demokracija in pravo (Gorazd Kušelj); O anarhiji v pravu (Ivan Voršič); Bergsonova etika (Boris Furlan); Pravo in etika (Josip Rus); Opazke k sociologiji buržoazije (Albin Ogris); Krivda in nevarnost (Aleks. Maleković); Vrednostne sodbe (L. Böhm); Vloga individua v zgodovini (Fr. Zwitter); Teorija fakultete prava (I. Vavpetič).

Po predavanjih se vrše debate, ki osvetlujejo obravnavane probleme z raznih vidikov. Predavanja bodo vsakih 14 dni na univerzi.

Pravkar izišlo. Stevensonovih slavni »Prigod Davida Balfourja drugi del« — Catrionac je v moistrskem prevodu Vladimirja Lovstika pravkar izšel. S tem je Tiskovna zadruga zbirko svojih »Moštrov in sodobnikov« obogatila za delo, ki družbi v sebi vse visoko vrednost literarne umetnine in ki je obenem tako polno živga, razžiganega dejanja, da bo z veseljem in zadovoljenjem sergel po njem vsak najbolj razvajeni in vsak naj-

Za elegantno damo in gospoda so elegantni, udobni, trpežni in ceneni PEKO čevlji, ki dajejo pravi vtis elegantnosti.

• Strašna smrt malega otroka. Na Hribu pri Semicu je kmotica Marija Pečauerjeva v kuhinji pripravljala hrano za svinje in je imela na tleh kotel vrele vode. V kuhinji je bil tudi njen 18 mesečni sinček Lojzek. Ko je mati odšla v svinjak na dvorišču, se je zgodila v kuhinji strašna nesreča. Otroek je prišel do kotla in ko se je nagnil nad njim, je padel vanj z glavo naprej. Ko se je mati vrnila, je bil otrok še živ, strašnim opoklimam pa je podlegel še isti dan v novomeški bolnici.

• Lajni davkar. Splitska policija je za jela predrznega sleparja Franca Bajaničja iz Starega Grada, ki se je izdal za uradni davkar in je hodil po okoliških vaseh ter obljuboval kmetom, da jim bo oskrbel — proti plačilu seveda — razne davčne olajšave in odpise davkov zaradi raznih nesreč. Največ takih sleparjev je izvršil v splitski okolici. V Trguriu pa je osleparil celo predstojnika tamošnjega samostana in izvalil od njega par stotakov. Slepar je bil nekdanji uslužbenec kot sluga pri neki davkarji in si je tam nabral nekaj izrazov in polatkov za svojo sleparsko kariero.

• Razprava o 14 let starem zločinu se vrši pred novosadskim sodiščem. Decembra 1. 1918 sta bila oropana in umorjena blizu Zabiža železniški čuvaj Nagy in njegova žena. Tedaj se je zgodilo mnogo zločinov in bi bil tudi ta ostal nerazkrt, če ne bi bila teška vest prišla Milana Zbojčevića, da je lani pred svojo smrtjo v subojski bolnišnici izpovedal, da je z nekim Miloradom izvršil ta zločin. O Miloradu je vedel povedati samo to, da se je izdal za komita in da je vršil tudi službo pri narodni straži z nekim bivšim srbskim vojniki ujetniki. Po dolgem iskanju so »komita« identifikirali kot delavca Milorada Ivančevića iz Mačkova. Možak sicer vse tati, z izpovedjo pokojnega paljda in izjavami nekkih prič mu bodo pa le dokazali zločin.

KINO LJUBLJANSKI DVOR
Telefon 2730.

Pat in Patachon kot dediča

Bomba smeha!

Ob 4., pol 8. in 9. zvečer.

Najnižje cene!

• Ni vse zlato, kar se sveti. Sarajevska policija je zasedla dva predrzna sleparja, ki sta ljudem po okolici prodajala tako zvezane »šorvanec« in »čandriljace«, ki se nosijo kot okras pri narodnih nošah, za prave zlatnike. Sleparja sta imela pri sebi precej denarja, koliko žrtve sta oskubila med lahkovernim ljudstvom, pa bo doglala šele preiskava.

Gospa — fino frizuro

Vam lahko naredi samo strokovnjak. Imam 17 let tu in inozemske prakse ter klientele iz vse dravske banovine. Prepričajte se o mojem solidnem delu tudi Vi!

Cesalnica »VESNA«, last. Olga Gorázd
Bethovnova ulica (Dunav)

• Morlec popa Popoviča je napovedal še dva umora iz osvete. Pred par dnevi je bil, kakor smo že poročali, iz zasede ustrojen pop Djordje Popović v Piperih v Čmri gor. Za morilec ni bilo sledu, bilo pa je jasno, da je bil zločin izvršen iz maščevanja, ker je bil umorjen duhovnik zapleten v neke pravde. Sodišču v Podgorici se je sedaj javil kmet Sava Radelić ter izpovedal, da je popa umoril njegov brat Ščepan, ki je pobegnil v goru ter sporočil, da se bo sam predal oblasti, ko bo obračunal še z dvema sovražnikoma. Ščepana Radelića vneto zasledujejo orožniki, da bi preprečili nove zločine.

• Nevarni razbojnik. Pred sodiščem v Petrinji se bo začela 10. novembra razprava proti nevarni razbojniški tolpi, ki je v okraju izvršila več strašnih zločinov. Vodja tolpe je Jovo Milković. Zadnja žrtev teh zločinov je bil predsednik mečentanske občine.

Krojačnica

ZANOŠKAR
obleke po meri za gospode
KOLODVORSKA ULICA 35

Plesna šola

SK SVOBODE — Ljubljana
se vrši danes ob 20. uri v veliki dvorani
DELAVSKE ZBORNE 12714

bolj preprosti čitatelj. Oba zvezka »Prigod Davida Balfourja« sta zlasti primerna kot najlepše darilo mlademu človeku, saj je ta roman od začetka do konca ena sama čudovita podoba velikega, lepega, vse žrtvofnega človeka, ki se nikoli ne ustraši nobene zasede in nobene nevarnosti, samo da drži dano besedo in da pomaga vsem, ki so v stiski. — O romanu prinesemo še izbrpno poročilo.

Stefana Zweiga biografija Marije Antoinette je pravkar izšla pri založbi Insel v Berlinu. Nemška kritika je ta novi psihološki življenjski sprelet z nedolnim priznanjem: nekateri vidijo v njem višek pisateljskega prizadevanja avtorja »Fouchiera«. Kakor izvedo, se za slovenski prevod »Marije Antoinette« zanima Tiskovna zadruga.

Italijanski pregled jugoslovenske književnosti. »Istituto di studi legislativi« v Rimu izdaja že od 1. 1925. v svojem Letopisu (Annuario di Diritto Comparato e di Studi Legislativi) pregled jugoslovenske in turidne literature, ki jih sestavlja sotrudični teza znanstvenega instituta, apelacijski svetnik g. dr. Rudolf Sajovic. Tako je 1. 1930. izdal ta institut tudi v ponatisu 72 strani obsegačo »Rassegna completa di legislazione jugoslava« za 1. 1925—1928. pravkar pa je izšla »Rassegna di letteratura giuridica jugoslava« za 1. 1929. G. dr. Sajovic podaja tu pregled vseh pomembnejših spisov iz prave zgodovine in biografije, zbirke zakonov in odločb, civilno-pravnih, trgovsko-pravnih, pomorsko-pravnih, fiskalnih in delavsko-pravnih spisov, dalje spisov iz civilno-procesualnega prava, ustavnega, upravnega

V treh dneh 20.000

komadov fotografskih razglednic
izgotovi v Jugoslaviji edino

Bromografija:

LOJZE ŠMUC

Selenburgova ulica 6.

ne Stojan Milojevič. Malo prej pa je bila blizu Kostanjevice umorjena in oropana 65-letna posestnica Roza Felhoferjeva. Razbojnik so nesrečno ženo umorili z noži in se je poglavar Milković pri tem ranil na roki. Bil je tako predrzen, da se je šel zdraviti v bolnišnico v Sisak, kjer so ga naposled izsledili orožniki. Milković je priznal več zločinov in izdal nekatere svoje tovariše. Pri umoru občinskega predsednika Milojeviča sam kaže ni sodeloval, povedal pa je, da je bil ta umor naroden za 10.000 Din. Obtožnica zahteva smrtno kazen za sedem razbojnikov, zelo stroge kazni pa tudi za razne njihove pomočnike. Za razpravo vlada v okraju veliko zanimanje in so iz raznih vasi povabljene tudi številne priče.

• Nevarno naraščanje rek v Bosni. Zaradi močnega deževja so vse reke po Bosni močno narasle. Una je pri Bosanskem Novem za 186. Vrbas pri Banji Lukci pa za 130 cm nad normalo. Če narasle. Una se za nekaj centimetrov, se bo zila preko svojih bregov in nastane lahko nevarna poplava, ker so zelo močni tudi njeni pritoki. Precej nevarna je tudi Sava pri Jasenovcu.

• Peti letnik dr. Černetovega poslovnega koledarja in Poslovnega adresarja Jugoslavije za 1933 izide pričetkom prihodnjega tedna in bo dosegljanim naročnikom v Ljubljani dostavljen na dom, zunanjim pa poslan po pošti. Stane, kakor doslej 30 Din, s poštnino 33 Din. Oprema je ista v dosegljavi odlične oblike, vsebina pa popolnoma ter prinaša za poslovni svet nebroj podatkov, ki se dnevno rabijo v pisarnah. Dobi se v vseh knjigarnah tudi v več trgovinah s naprijem, direktno se naroča pri izdajatelju: Dvorni trg 1, Ljubljana.

• Znanost skrbi, da pomaga človeku obvarovati zdravje, na katero mnogi mislijo šele potem, ko je že prepozno. Ena od posebno važnih pridobitev znanosti so Panflavin pastile, proizvod svetovnega koncerna I. S. znanega najbolj pod imenom »Bayer«. Panflavin pastile sigurno in naglo uničujejo povzročitelje bolezni, ki prihajajo v telo skozi usta in grlo.

• Kadilci! Po uporabi »Dianae« paste za zobe se boste počutili kot prerodeni. Cena normalna 5 Din, dvojna 8 Din.

• Obleke in klobuke kemično čist, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

• »Franz-Josef« grenčica čistilo obremenjena z jedjo in plačo.

Iz Ljubljane

u. Zadušnici za kumanovske Junake bosta danes ob 7.30 zjutraj v pravoslavni kapelici v vojašnici vojvode Mišića in v cerkvi sv. Jakoba. Zadušnico pri sv. Jakobu bo brai bivši narodni poslanec župnik g. Janko Barle, peli pa bodo pevci Hubadove pevske župe. Vse narodne organizacije, oblastva in narodno gasilstvo vabimo, da se v čim večjem številu udeležijo zadušnice.

u. Spominska svečanost v vojni padlim in umrlih iz šentpeterske fare se bo vršila v torek na praznik Vseh svetnikov po naslednjem sporedu: Ob pol 11. maša zadušnica, pri kateri bodo pol združeni pevski zbori: Danica (Bizovik), P. Hugolin Satner (Moste), M. ste (Moste), Sava (Poljane), Škerjanec (Smartno), Zvezda (Moste) in pevci šentpeterskih raznih pevskih zborov. Po maši bo pred spomenikom libera govoril tov. Kozine, polaganje venca ter petje Vabljeni vsi svoji v svetovni vojni padlim in umrlih, ter vsi člani skupin Zveze bojevnikov in ostali borci iz svetovne vojne.

u. Počastitev notarja dr. Ivana Grašiča. V čestitke, dne 27. t. m. je Ruska Matica v Ljubljani skupaj s predstavitelji drugih ruskih organizacij v našem mestu priredila večer na čast notarju dr. Ivanu Grašiču. G. dr. Grašič si je pridobil neverjetnih zaslug za ohranitev in vzdrževanje znane ruske kapelice pod Vrščim pri Kranjski gori. Predsednik Ruske Matice g. univ. prof. dr. Evgen Spektorski,

Kdor hoče imeti

za okrasitev grobov res lepe velkocvetne

Krizanteme

naj si jih pred nakupom ogleda v vrtnariji

IVANA BIZOVIČARJA

Ljubljana, Kolezijska ulica 16.

Na razpolago so tudi dekoracijska drevesa. Izdelovalnica vencev in šopkov.

Telefon 26—68. Telefon 26—68.

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj zjutraj dorežete normalno lahkonotno izčiščenje, če vzamete prejšnji večer 2—3 dražje

ARTINA. Dobi se v vseh lekarnah. Vsebinska škatlice po Din 8.—

zadostuje za 4 do 6 krat.

Odobreno od Ministar. soc. politike in narodnega zdravia San. oddel. S. Br. 12258 od 12. julija 1932.

častna članica Ruske Matice g. Terezina dr. Jemkova in drugi so v svojih govorih povečevali plemenito delo in zaslug notarja dr. Grašiča. Slavljenec se je s toplimi besedami zahvalil za izkazano mu počastitev.

u. Pokopališče pred Vseimi svetili. Sredi neprestanega jesenskega deževja, ki ga samo zlad pa zdaj prekine malo sončne odmora, si Ljubljanci vse zadnje dni marljivo prizadevajo, da bi dostojno okrasili grobove svojih umrlih na pokopališču pri Sv. Križu je vsak dan prav živahen promet in obrat. Skoraj na vseh grobovih polje grablje in motike, vse steele so posete z belim peskom, skoraj vse gomile so opletane in na njih se bobotijo sveže jesenske rože. Ceste iz mesta do Sv. Križa so ponavadi zelo blatne, toda za ta praznik je mestna občina poslala celo vrsto voz in delavcev, da jih posipajo z gramozom in tudi parni cestni valjar je prišel pomagat. Med mestom in pokopališčem je neprestano zelo živahen promet avtobusov, avtomobilov, voz in pešcov. Vožnja z avtobusom od Mestnega doma do Sv. Križa je določena na 3 Din, kar pa je po splošni sodbi obiskovalcev pokopališča le še predrago, saj n. gr. avtobus na Dunajski cesti za približno enako dolgo progo (do mestne meje) velja samo 1 Din.

Moderne zimске plašče

v veliki izbiri in po najnižjih cenah dobite

pri Elite

damska in moška konfekcija

Ljubljana, Prešernova ulica 7

u. Slavni Poljak Jan Klepura poje v kinu Matič. Tenorist svetovnega slovesa »Novi Caruso«, poje v Elitnem kinu Matič v največjem pevskem filmu »Pesem noč«. Jan Klepura nastopi v tem filmu v vlogi slavnega pevca in nam zapoje poleg nekaterih pesmi in šlagerja kar tri arije iz najljubših njegovih oper, »Traviata«, »Rigoletta« in »Boheme«. V teh arijah pride ves kar in blesk Klepurnega glasu do polne veljave. Med predvajanjem filma »Pesem noč« bo blagajna kina Matice odprta dnevno od 11. do pol 13. Občinstvo večerajšnje premiere je bilo navdušeno in je priznalo, da takega filma še ni bilo v Ljubljani.

u. Ciklus zvočnih tednikov v današnjem filmskem sporedu ZKD. Danes ob 14.30 in jutri ob 11. dop. bo predvajala ZKD v prostorih Elitnega kina Matice izredno zanimiv in pester filmski program, ki bo obsegal 5 zvočnih tednikov trdki Fox in Ufafilm ter velepučni kulturni zvočni film »Demanti« v naravi.

u. Danes premiera »Quo vadis?«. Zvočni kino Ideal, ki je baš te dni končal z montažo nove zvočne aparature, predvaja danes največje filmsko veledele vseh časov, film »Quo vadis?« v zvočni izdaji. Film je delan po slovitem H. Sienkiewiczevem istoimenskem romanu z ogromnimi množicami sodelujočih. Predstave danes ob 4., 7. in 9. zvečer. Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure silerno dopoldne.

u. Baritonist Boris Popov, član pariske Opera comique, je našemu občinstvu v najboljšem spominku kot bivši dvoletni član slovenske opere v Ljubljani. Odlični pevec priredi v ponedeljek 7. novembra v Filharmonični dvorani samostojen koncert, na katerem bo izvajal celo vrsto opernih arij in pesmi raznih skladateljev. Na ta koncert se danes opozarjamo občinstvo. Vstopnice bodo od ponedeljka dalje v prodaji v Matični knjigarni po običajnih koncertnih cenah.

u. Panevropska unija krajevine Jugoslavije, ljubljanska organizacija, bo imela svoj rojstni občni zbor v petek, 4. novembra ob 18. v Zbornici za Tol. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi poročilo o panevropskem kongresu v Baslu, o katerem bo referiral g. dr. Ferdinand D. Marjan, avjokat v Ljubljani, ki se ga je udeležil kot delegat ljubljanske organizacije. Člane in prijatelje vabi k obilni udeležbi odbor.

u. Krajevna organizacija JRKD za Bežigrad opozarja člane in volilce, da bo sestanek drevi ob 20. v gostilni »Fortunice« na Vodovodni cesti. Na sestanku bosta poročala o komunalnih zadevah Ljubljane župan g. dr. Dinko Puc, o političnem položaju pa odposlanec sreskega odbora direktor g. Jug.

u. Preporodovci! Danes bo ob pol 5. popoldne predavanje dr. Zalokarja, o temi iz zgodovine djaškega življenja. Predavanje se bo vršilo v društvenem lokalu Tomanova ulica 3. (vhod z Bleiweisove ceste). Vabljjeni vsi. Za člane udeležba obvezna!

u. Združenje trgovcev v Ljubljani in okolici ugotavlja z ozirom na veliki javno zborovanje najemnikov, ki ga priredi Društvo stanovaniških najemnikov, s podpisom »Gremij trgovcev za Ljubljano in okolico«, da se za sodelovanje Združenje trgovcev ni vprašalo in tudi ni dalo nikakega privoljenja, da se stavi njeno ime na javen poziv. Predsedstvo Združenja.

u. Delavski oder »Svobode« uprizaro jutri ob pol 9. zvečer v dvorani Delavske zbornice še tretjč veselolgo. »Dobri vojak Švejk« poseže v svetovno vojno, ki je polna smeha in dvoripov. Vstopnice v Delavski zbornici po 10, 8, 6 in 4 Din.

u. Jugoslovensko-angelsko društvo bo imelo svoj rojstni občni zbor z običajnim dnevnim red

Gospodarstvo

Zmanjšanje uvoza premoga in koks

V naši javnosti se je že ponovno razpravljalo o nepotrebnem uvozu premoga, zlasti v času, ko so tisoči naših rudarjev brez posla in ko vsak nepotreben uvoz obremenjuje našo devizno bilanco. Uvoz premoga in koks iz inozemstva se je zlasti dvignil v letih 1929. in 1930. Od tedaj je ta uvoz sicer zopet nazadnje, toda ne v taki meri, kakor bi ustrezalo našim potrebam zlasti glede na zmanjšanje vsega našega uvoza in na brezposelnost v naših premogovnikih. V prvih 9 mesecih zadnjega leta je znašal naš uvoz premoga in koks:

	9 mes.	vagonov	milij. Din
1930	45.891	162,9	
1931	32.527	106,7	
1932	24.289	65,9	

Gotovo je neizbrana uvoz inozemskega premoga v našo državo deloma posledica visokih železniških tarif, ki zlasti ovirajo dovoz domačega premoga v Vojvodino, kamor prihaja precej premoga iz inozemstva tudi po cenejši vodni poti, vendar igra tudi višina cen domačega premoga precejno vlogo, kakor to vidimo v zadnjem času, ko se je inozemski premog in koks zaradi razlike v deviznih tečajih precej podražil. Kakor poročajo iz Zagreba, je tam cena inozemskega koks v zadnjem času poskočila za 20 do 25 odst. Ker pa se v Zagrebu porabi mnogo koks tudi za centralne kurjave in razne trane goruče peči bodo številni konsumenti koks prisiljeni preiti k uporabi domačega premoga, ker domači plinarji nikakor niso v stanju kriti vse potrebe. Tudi iz Beograda prihajajo slične vesti. Beograd porabi normalno značilne količine inozemskega premoga in koks. Letni konsum znaša okrog 7000 vagonov premoga in 1500 vagonov koks. Potreba koks je Beograd dosegel pokrivali večino iz inozemstva, od skupne porabe 7000 vagonov premoga pa je šlo iz inozemstva povprečno 5000 vagonov na leto. Zaradi otežene nabave deviz in obične podražitve uvoza pa bi tudi Beograd letos porabil manj inozemskega premoga in koks kakor druga leta. Kakor zatrjuje beograjski trgovec s promogom, bo letos znašal uvoz šerkega premoga komaj 1500 vagonov. Od domačih premogov prihajajo za potrebe Zagreba in Beograda v prvi vrsti iz poštov Trbovlje, zato je pričakovati, da bo podražitev inozemskega premoga in koks ugodno vplivala na produkcijo domačega premoga, zlasti v slovenskih premogovnikih.

Naš izvoz

II. Les.

Kakor je že iz prej objavljenih številk znano, se je uvoz lesa tudi letos nadalje zmanjšal. Zlasti občutno je zmanjšanje izvoza drv, gradbenega lesa in prago. Po količini je znašal naš izvoz drv in gradbenega lesa v prvih 3 četrtletjih zadnjih let (v vagonih):

	jan-sept	drva	gradb. les
1929.	48.244	110.651	
1930.	28.363	93.853	
1931.	18.395	58.624	
1932.	12.809	41.685	

Po količini je izvoz drv letos padel na 26% odnosno na eno četrtino izvoza v I. 1929, izvoz gradbenega lesa pa na 39%. V septembru opažamo pri izvozu drv in gradbenega lesa malenkostno oživiljenje v primeri s prejšnjimi meseci. Po vrednosti je letos znašal naš izvoz lesa v primeri s prejšnjimi leti (v milij. Din):

	9 mes.	drva	g. les	pragovi	I. izd.
1929.	106,3	110,13	132,5	90,9	
1930.	54,9	94,63	125,8	62,0	
1931.	35,0	531,9	92,9	30,9	
1932.	21,4	309,1	4,3	18,2	

Vrednost izvoza drv je od I. 1929 padla na eno petino, vrednost izvoza gradbenega lesa pa skoro na eno četrtino. Popoln zastoje vidimo pri izvozu prago, ki se je še lani razmeroma prav ugodno razvijal. Izvoz izdelkov iz lesa pa je padel na eno petino vrednosti iz leta 1929. Omeniti je še izvoz oglja, ki je zadnje mesece vidno naraščal. Ogliška smo letos do konca septembra izvozili 2613 vagonov za 16,8 milijona Din. Končno je znašal izvoz ekstraktov za strojenje 681 vagonov (lani 879) za 20,4 milij. Din (lani 39,1).

Industrijski proizvodi

Med industrijskimi proizvodi je omeniti sodo (amoniakovo in kavstično), ki smo je letos izvozili za 18,2 milijona Din (lani za 36,1), potem pa dušikova gnojila, ki smo jih navzile hudi konkurenci na svetovnem trgu prodali do konca septembra 2099 vagonov v vrednosti 31,8 milijona Din. A čim je ta izvoz znašal lani v istem razdobju le 25,2 milijona. Izvoz cimenta je nazadnje padel na 114,7 na 49,6 milijona Din (od 34,21 na 23,998 vagonov). Tudi izvoz svine je padel, in sicer na 17 milijonov Din (lani 24,5). Izvoz bakra na 179,2 milijona Din (lani 226,6). Izvoz rud pa na 62,1 milij. Din (lani 168,4).

Gospodarske vesti

Transforni moratorij. Beograjsko »Na rodno blagostanje« objavila v svoji zadnji številki zanimiv članek o transfornem moratoriju, ki pravi med drugim naslednje: Veliko število držav živi danes v režimu transfornega moratorija za večji ali manjši del svojih obvez v inozemstvu. Naša država je v tem pogledu delala izjemo. Mi dejansko nimamo moratorija, ali obstojajo omejitve glede plačevanja privatnih obveznosti v inozemstvu. Dožniki so sicer dolžni v roku plačati, in sicer v dinarih z dodatkom aliža, ki ga odreja Narodna banka (ta znaša sedaj 20%), to pa še ne pomeni, da bo upnik dobil v dolžnem času svojo terjatev v tuji valuti, ker je plačanje v tuji valuti vezano na razpoložljivost deviz. Pravno to ni moratorij ali je delansko. Razvoj naše plačilne bilance je tak, da moremo le manjši del tekočih obvez nasproti inozemstvu izplačati v devizah, drugi del skupno s starimi obvezami pa je zamrznjen in to so precej veliki zneski. Naša država je od 15. t. m. vršila točno svoje obveznosti nasproti inozemstvu. Šele s koncem 4,5% posojil od I. 1906. do 1911, ki so znanili 15. t. m. se je pričel neke vrste transforni moratorij. Z uveljavitvijo izplačila v devizah za omenjene kupone se je naša država istočasno pričela rogati za imetniki naših obveznic v Franciji zaradi legaliziranja novega stanja, to je zaradi sporazuma o transfornem moratoriju, ki je lahko zelo razvil: lahko je samo del, tako da se del obveznic naloži v domači valuti pri novonastali banki, drugi del pa nakaže v devizah, ali pa popoln.

— Prišanje odkupnih cen za stare srebrne novce. Kakor poročajo iz Beograda, je finančni minister določil, da se cene, po katerih kupuje Narodna banka na račun države stare srebrne novce, povišajo. Lista novih cen je že sestavljena.

— Amortizacijsko zbranje begluskih obveznic. Dne 2. novembra t. l. se bo vršilo v finančnem ministru, oddelku za državne dolge, v Beogradu tretje amortizacijsko zbranje 6% obveznic za likvidacijo odškodnin za begluské zemlje v Bosni in Hercegovini.

— Jugoslovansko-čehoslovanski kliring. Glavni odbor zveze čehoslovanskih industrijcev je imel te dni sejo, na kateri se je razpravljalo o počasnem funkcioniranju kliringa z Jugoslavijo. Zaradi aktivnosti čehoslovanske trgovinske bilance z Jugoslavijo so vplačila v kliring v Jugoslaviji stalno večja kakor vplačila v čehoslovanski. Razlika je narasla že na 80 milijonov Kč, kolikor znaša klirinški saldo v Jugoslaviji na korist čehoslovanske. Ta saldo povzroča, da morajo čehoslovanski izvozniki v Jugoslavijo dolgo čakati na izplačilo vsot, vplačanih v Jugoslaviji.

— Pogajanja z Avstrijo zaradi ureditve plačilnega prometa. Dne 21. t. m. je prenehala veljati klirinška pogodba z Avstrijo, ki jo je naša država odpravila. V sedanjih pogodbah so predvidena nova pogajanja v teku 14 dni po preteku pogodbe. Kakor poročajo sedaj z Dunaja se bodo nova neposredna pogajanja za ureditev plačilnega prometa med Jugoslavijo in Avstrijo pričela prihodnji teden na Dunaju. Po informacijah z Dunaja so bila vplačila na klirinški račun v Jugoslaviji zadnji čas tako znatna, da so celo prekoračila znesek salda, ki je prej obstojal v korist Jugoslavije na Dunaju.

— Carinska vojna med Avstrijo in Madžarsko. Trgovinska porajanja med Avstrijo in Madžarsko, ki trajajo že več mesecev, so zopet prišla na mrtvo točko. Provizori, ki je bil uveljavljen po preteku odpovedne trgovinske pogodbe, je sedaj potekel in med obema državama je znova nastopilo brezposredno stanje. Zaslota v pozajajnih je nastal zaradi tega, ker je Avstrija postavila zahtevo, da mora Madžarska vso potrebo v gradbenem lesu kriti v Avstriji, in da se mora zavezati za določene količine in cene. Promet med obema državama je zadnje dni skoro povsem prenehal. Sedaj skušajo doseči vsaj sporazum za nov kratkoročni provizorij, ki naj bi veljal od 1. novembra naprej.

— Vprašanje izvoza drv v Madžarsko. V krogih naše lesne industrije vlada precejšnje nerazpoloženje zaradi zastoja izvoza lesa na Madžarsko. Še leta 1928. smo izvozili v Madžarsko za 200 milij. Din lesa. Tudi v letu 1931. je navzile uvedbi režima deviznih omejitev dosegel izvoz lesa v Madžarsko 84 milij. Din, letos pa je v prvem polletju dosegel ta izvoz komaj 8 milijonov. Danes veljajo za ves uvoz lesa v Madžarsko uvozne prepovedi. Edino za uvoz drv je Madžarska naši državi določila letni kontingent od 12.000 vagonov. Pa tudi od tega kontingenta bomo lahko izkoristili le neznaten del, kakaj do srede oktobra je Madžarska v okviru tega kontingenta dala le za 1500 vagonov jugoslov. drv uvozna dovoljenja. Medtem sklepa Madžarska dogovore z drugimi državami, in to seveda na naš račun. Tu so potrebni nujni ukrepi.

Borze

28. oktobra.

Na ljubljanski borzi se je danes deviza London po večeršnji oslavitvi nekoliko popravila. Uvrstilo se so tudi devize New York, Trst, Amsterdam in Berlin.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda trgovala nespremenjeno za kaso po 176, za december pa po 175, 7% Blairovo posojilo je bilo najprej zaključeno po 33, pozneje pa po 34. Promet je bil še v 7% investicijskega posojila po 46,50.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2312,90 — 2324,26, Berlin 1363,19 — 1373,99, Bruselj 798,85 — 802,79, Curih 1108,35 — 1113,85, London 188,53 — 190,13, New York ček 5726,31 — 5754,57, Pariz 225,88 — 227,00, Praga 170,01 — 170,87, Trst 293,90 — 296,30.

Zagreb, Amsterdam 2312,90 — 2324,26, Berlin 1363,19 — 1373,99, Bruselj 798,85 — 802,79, London 188,53 — 190,13, Milan 208,90 — 209,30, New York kabel 5748,31 — 5776,57, New York ček 5726,31 — 5754,57, Pariz 225,75 — 226,87, Praga 170,23 — 171,09, Curih 1108,35 — 1113,85.

Curih, Pariz 20,37, London 17,02, New York 518,50, Bruselj 72,125, Milan 26,56, Madrid 42,55, Amsterdam 208,6375, Berlin 123,15, Stockholm 88,90, Oslo 87, København 88,70, Sofija 3,74, Praga 15,35, Varšava 58,10, Bukarešta 3,06.

Effekti

Zagreb Državne vrednote: Vojna škoda 174 — 175, za december 175 — 176, 7% investicijsko 45 — 47, 4% agrarne 18 bl. 7% Blair 35,50 — 38,75, 8% Blair 36 — 39, 7% Drž. hipotek. banka 43 bl. bančne vrednote: Narodna banka 3800 — 4000.

Beograd, Vojna škoda 173,50, 172 zakli. za december 176 zakli. 7% investicijsko 49 bl. 4% agrarne 20,50, 20% zakli. 6% beglusk. 30,50 — 31,50, 7% Drž. hipotek. banka 42 bl. Narodna banka 3800 zakli., Priv. agrarna banka 216, 213 zakli.

Dunaj, Dunav-Sava-Jadran 13,50, Trboveljska 19,05, Alpine — Motran 12,50.

Blagovna tržišča

21.10.

+ Chicago, 28. oktobra. Začetni tečaji: Pšenica: za december 45,50, za marec 51,375, za maj 52,50; koruza: za december 25, za marec 29,875; oves: za december 15,50, za marec 18; riž: za december 29, za marec 32,875.

+ Ljubljanska borza (28. t. m.) Tendence za žito zvrsta. Zaključkov ni bilo. Nudi se: pšenica (slov postaja) mlevska tarifa, plač. 30 dnevi: baška 6 kg po 197,50 — 200; baška 77/78 kg po 200 — 202,50; sremska, 79/80 po 205 — 210; moka (slov postaja): baška 30 kg po 340 — 345; koruza (slov postaja): mlevska tarifa: baška, umetno sušena po 122,60 — 122,50; za november po 125,50 do 125 za december po 125 — 127.

+ Novosadska blagovna borza (28. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 61 vag. Pšenica: baška okolica Novi Sad, Sombor, srednjabška, sremska, 78 kg 149 — 151; baška polska 78 kg 154 — 156; ladja Tien 76 kg 156 — 158; srednjabška, 78 kg 150 do 152,50; gornjabška, 76 kg 146 do 148; južnabška 76 kg 144 — 146; oves: sremski baški 98 — 102; Koruza, baška, vrema, nova 60 — 62; za december — jan.

— Čehoslovanska Obec prošl své členy, aby se v hojném počtu stúčastilo oslavy Národního svátku, pořádané dne 29. října o 8. hod. večer v restauraci Zvezda. Čehoslovanská doplněvací roko a připojí této oslavě loutkovou hru »Probuzení«. Tato oslava krmá se v Národním domě. — Výbor.

— Izjava. Prejeli smo: Podpisane organizacije so z ogorčenjem ugotovile, da se je v. vabilih za shod stanovnijskih namenjov, ki se bo vršil v nedeljo 30. t. m., falsificiral njihov podpis. Podpisane organizacije sodelujejo v Akcijskem odboru združenih strokovnih organizacij držav in v privatnih namestencev, delavcev in apokojencev in počevajo vso pažnjo posebno stanovnijskemu vprašanju. Te organizacije niso nikogar pooblastile, da jih podpisne na vabilu za nedeljski shod in tu di niso same podpisale takega vabila. Akcijski odbor je letos priredil že dva velika javna shoda in podvel tudi druge korake v zaščito stanovnijskih namenjov. Izjavljamo tudi, da odločno odklanjamo tak način obveščanja javnosti, posebno še s podpis organizacij, ki sploh ne obstajajo, kot Zveza društev državnih namestencev in društvo staropokojencev. S shodom, ki ga sklicuje Društvo stanovnijskih namenjov za nedeljo 30. t. m. v Union, nimajo organizacije združene v Akcijskem odboru nič skupnega in bo članstvo teh organizacij o akcijah Akcijskega odbora obveščeno po svojih organizacijah. — Za Izvrševalni odbor Narodne strokovne zveze v Ljubljani: Juvan, I. r., Kravos Vladimir, I. r. — Za društvo upokojencev in upokojenk v Ljubljani: M. Lileg, I. r. — Za JUU, sekcija Ljubljana: tajnik Ivo Kobal, I. r.

— Nov park pred trnovsko cerkvijo. Na obrežju širadščice pred trnovsko cerkvijo je mestna vrtnarja pod vodstvom ravmatelja Lapa in po osnutkih mojstra profesorja Plečnika pričela urejati majhen park, ki bo s parkom v Zvezdi in z nasadi na Čopovem Grabnu tvoril zaokroženo celoto. Po zaslugi prof. Plečnika, ki je svoj čas dal estetsko lepo urediti Čopovo cesto bo ves ta del mesta polagoma dobil pravi lep, estetsko dovršeno lice, ki bo pravi primeren prehod od hrupnega, na tesno zazidanega centra do periferije.

— Ulica za Gradom, na kateri so traja tlačovalna dela precej časa, je zlasti za popolnoma dotokovana in jo večkrat odprli tudi za vojni promet. Zlasti nadaljujejo s tlačovalnimi deli na Rešljivi cesti, ki bo tudi gotova v doglednem času. Da je ta popolnoma urejena in dotokovana Celovška cesta do mestne meje v šiški.

— Deževje. Hud nativ je bil v noči od četrta na petek, kmalu po polnoči. Čez dan je nato le od časa do časa pohlavno raslo, a zvečer po 18. je spet začelo liti. Močnejši bliski so razsvetljevali ozračje in je volto gmelno Barometer je padel pod 760 mm ne obeta nič dobrega.

— Nesreče. Ciganica Franciška Gartnerjeva je v četrtek popoldne v Štepančevi vasi vozila voz, ki se je pa prevrnil najo in ji zlomil več reber. Ubitkar Andrej Luštek iz Ladije pri Medvodah je doma padel in si zlomil levo nogo. 31 letni mladen Ivan Majerič iz Dole je v četrtek popoldne s kolesa in se poskočeval na levi roki in na rami. Vse poškodovance so prepehali v splošno bolnico.

— Zobotehniški dravske banovine imajo svoj redni mesečni sestanek v sredo dne 2. novembra ob pol 9. zvečer v gostilni pri »Sokolu« — Pred škofijo. Udeležba obvezna.

— Trgovski učni zavod v Ljubljani organizira pod vodstvom spretnih strokovnjakov razne tečaje za reklamo, oglaševanje, dekoriranje izložb in lokalov ter za trgovce in namestence varen tečaj o uspešni postrežbi in serviranju v trgovini. Vsa tečaja traja tri mesece in so razmeroma prilagojeni učni ceni. Prijave sprejema Trgovski učni zavod, Pražakova ulica 8.I.

— Ign. Žargl, stara renimirana trdnja na Sv. Petra cesti št. 3 se je preselila v lastno hišo na Sv. Petra cesti št. 11. Priporočila se ceni, odjemalcem za nadaljnjo naklonjenost.

— »Preporočila imajo svojo redno plesno vajo. Ponek za začetne prične že ob pol 20. Plesni mojster G. Jenko bo tudi nadaljnje slike quic-steps. Igna pri »Publiki« »Romney-Jazz«. Ponovno opozarjamo, da je plesalkam in plesalcem vstop dovoljen le proti dijaški legitimaciji in po članih vpeljanih gostom.

— Kavarna Viadukt gostine odprta do 4. ure jutraj.

— Srska godba — pjevalce stalno v hotelu Tivoli. Vino 12 Din.

Iz Maribora

— Ljudska univerza v Mariboru. Drevi ob 20.15 bo skupna prireditev s francoskim krožkom. Ob spremljevanju mnogih skriptornih slik bo predaval arheolog G. Leon Rey iz Pariza o sveti gori Athos. Tudi oni, ki razumejo le malo francosko, bodo zaradi lepih slik z lahkoto sledili predavanju. V petek, 4. novembra bo predaval ravnatelj »Uraniec« v Gradcu g. dr. Gernot o Goethejevi življenjski poti. Nad 100 skriptornih slik.

— Velik naval k obrtniškim predavanjem. Obrtno-zadružni inspektor G. Ignacij Založnik predava v okviru mojstrskih izpitnih predavanj, ki jih je otvorila pretekli ponedeljek mariborska poslovilnica zbirnišnega zavoda za pospeševanje obrta v prostorni risalnici deške meščanske šole. Zanimiva predavanja iz najpotrebnejših predmetov so vzbudila v krogih naše ogromno zanimanje. Prišlo se je že takoj v začetku 65 pomčnikov in sedaj v predavalnici skoro ni več prostora. Predavanja se danes prekinajo in se nadaljujejo zopet v sredo 2. novembra. Najbrž pa bodo že v petek 4. novembra končana. Veliko zanimanje obrtniškega naraščaja za čim poplnejšo izobrazbo je razveseljivo pojav v sedanjih težkih dneh.

— Na ustanovnem obnem zboru JRKD za kolodvorski okraj v Mariboru, ki bo drevi ob 20 v gostilniških prostorih g. Vlahovića, bodo poročali gg senator dr. Ploj, poslanec dr. Plivko in mestni župan dr. Lincod. Posebnih vabil ni. Priidite po možnosti!

— Mojskiški izpiti v Mariboru. Preteklo s'oto so bili tukaj končani mojskiški izpiti v poletnem izpitnem roku. K izpitu je bilo pripušljenih s področja mariborskega okrožnega sodišča 35 kandidator. Izpit na je prestalo in prejelo mojskiško spričevalo 31 kandidatov iz 15 strk. Jeenski izpitni rok se bo pričel v ponedeljek 21. t. m. z izpiti iz pekovske strofe. Doslej je prišlo 10 do 40 kandidatov.

— Nepojasneno izgnotje starčka. Pretekli terek je zapustil svoje stanovanje v Zrkovski ulici na Potrebju 60 letni Andrej Žorjal in se do danes še ni vrnil. Ker leži njegova žena težko bolna v tukajšnji bolnišnici, se sumi, da je šel Žorjal najbrž za iz obupa prostovoljno v smrt. Žorjal je majhne, šibke postave, običen je v sivo obleko in nosi siv klobuk. Komur je o njem kaj znanega, naj sporoči to mariborski mestni poščilji.

— Nepošten uslužbenec. Mesarskemu mojstru Francu Veršiču v Magdalenskem predmestju je odnesel pri njem zaposleni pomožni delavec Danijel G. iz zaklenjene omare 1500 Din gotovine in brez sledu izgubil.

— Tatvine koles morajo dobro nesti, ker sicer bi ne bile tako pogoste, kakor so v Mariboru v zadnjem času. Predvčeršnjim dopoldne je bilo ukradenih iz veže palatice OUZD kar dve kolesi. Kolesa in sicer prvo, črno pleskano in okrog 1000 Din vredno znamke »Puch« delavcu Francu Mežnarju iz Reke pri Hočah, ki pa je izjavil, da kolo niti njegovo ni bilo in si ga je izposodil pri nekem prijatelju, drugo kolo, prav tako vredno okrog 1000 Din, pa je izgubil sočarju Francu Berlovniku iz Milinske ulice.

— Dar. Uradništvo mariborskega okrajnega glavarstva za levi brej je darovalo »Društvo za podporo revnih učencev« v Mariboru 100 Din kot preostanek zbirke za vane na krsto učenca Danila Jakoba. Denar je na razpolago v mariborski podružnici uprave »Jutra«, Gosposka ulica 11, I. nad.

Iz Celja

— Tudi Celje bo praznovalo dvajsetletnico balkanskih zmag. Sokolsko društvo v Celju bo priredilo v nedeljo ob pol 11. v veliki dvorani Celjskega doma svečano proslavo dvajsetletnice zmag v balkanski vojni. Na sporedu je otvoritveni govor društvenega staroste dr. Milka Hrašova, govor prof. Milana Fabjančiča, predavanje udeležence balkanske vojne podpolkovnika Vojislava Bojića o njegovih vojni doživljanjih in vtisih ter nastop moškega zbora Celjskega pevskega društva in dijaškega orkestra »Sloga«. Proslavi so vabljeni zastopniki oblasti, korporacij in društev ter vse narodno občinstvo iz Celja in okolice.

— Predavanje na Ljudskem vseučilišču, ki bi se moralo vršiti v ponedeljek, je zaradi praznika Vseh svetnikov odpovedano.

— Otvoritev pisarne pomožne akcije za brezposelne in reveže v Celju in okolici bo v sredo 2. novembra. Pisarna bo nameščena v prihičnem lokalu v poslopju Pokojniškega zavoda v Kolenčevi ulici. Službo v tej pisarni bo opravljal brezposelni trgovski namestencec g. Karol Krašovec iz Nove vasi pri Celju.

— Sokolski gozdni tek. Sokolsko društvo v Celju bo priredilo v primeru ugodnega vremena jutri ob 14. godni tek za članstvo in naraščajo. Start in cilj bo pri »Skalni kleti«. Tekmovalcev bo nad 100. Najprej bodo tekli skupno in šele proti koncu proge bodo tekmovali za čas. Dolžina proge znaša za moške oddeke nad 4 km, za ženske oddele 2 km. Smer proge bodo kazali vodniki na čelu vsake skupine. Garderoba v restavraciji »Skalna klet«. Občinstvo je vabljeno, da prisostuje tej zanimivi tekmi.

— Nov delovni čas v frizerskih salonih. Frizerski saloni v Celju in Gaberju bodo od 1. novembra ob nedeljah vsi dan zaprti, zato pa bodo ob sobotah odprti od pol 8. do 21. brez opoldanskega odmora. Na praznik Vseh svetnikov bodo frizerski saloni odprti od pol 8. do 11. dopoldne.

— Društvo absolventov trgovskih šol prične drevi ob 20.30 v hotelu »Evropac« s plesnimi vajami. Vabljeni!

— Mestni kino bo predvajal danes ob 20.30 sijajno zvočno opereto »Pesem, poljub, dek.«... z Marto Eggerthovo in Gustavom Fröhlichom. Foxov zvočni žurnal.

Iz Kranja

— Občinski opozarjamo na današnjo proslavo čehoslovanske in jugoslovanske osvobodilne zveze, s proslavo 20-letnice kumanovske bitke.

— 20 letnica kumanovske zmagne in obletnice čehoslovanske države proslavljajo Sokolsko društvo, JC Mra in Češka Beseda drevi ob pol 21. v telovadnici Narodnega doma z nagovorom in pevskimi točkami.

Iz Tržiča

— Proslava narodnega praznika CSR bo v telovadnici meščanske šole v nedeljo 30. t. m. ob 11. Proslavo priredi Sokol s sodelovanjem sokolske dece, dijakov meščanske šole, sokolskega orkestra in bratov Paternosta in Lajovica. Spored: petje, deklaracije, slavnostni govor in drugo. Brez vstopnine.

Iz Novega mesta

— Kino »Doma« v Sokolskem domu predvaja danes ob 20.15 ter v nedeljo ob 15. operni vefilim »Prodana nevesta«. Predigra zvočna.

Iz Ptuja

— Zapuščeni vojaški grobovi. V Strišču pri Ptujju je bilo za časa vojne veliko vojaško taborišče z bolnicami ki se je pozneje izpremenilo v taborišče ruskih ujetnikov in naпоследil v pribelžališe brezdomcev, naših rojakov Primorcev. Na tamoniščem pokopališču je nad 100 vojaških grobov, v katerih počivajo vojne žrtve raznih narodnosti. Začelo pa je, da se do ti grobovi porazbljeni in popolnoma zanemarjeni, da te obide kar mrzla zima, ko prestopiš pokopališče in zagledaš, kako štrlijo izza zarasle trave in gumišča nagrobni kamni: kot čene ročke. Ti grobovi so tudi na Vseh svetnikov dan vedno pozabljeni. Lansko leto je bilo le za silo očistišeni nekaj grobov. Spomnimo se letos žrtve svetovne vojne in jim okrasimo grobove!

— Francoski krožek v Ptujju. G. Leon Rey, direktor arheološke misije v Aloniji, bo predaval v nedeljo 30. t. m. v mestnem gledališču v Ptujju o sveti gori Athos. Začetek ob 10. dopoldne. Predavanje bo s skriptornimi slikami, ki se bodo obrazložile tudi v slovenskem jeziku. Isto predavanje bo imel direktor g. Rey na svojem povratku iz Albanije v Zagreb in na univerzi v Ljubljani. Vabljeni!

— Avtomobilistom in voznikom. Na državni cesti v bližini Gorisnice pri Ptujju se pri kilometrskem kamnu 37 gradi nemo do sedaj lesena lesenega mostu, nov beton. sk most dolžini 19 m. Začelo se je zaganjan lesen most, da ostane promet nemoten. V svrhu varnosti bo tam ponoči gorela rdeča luč, podnevi pa bo izoščena rdeča zastava.

— Kino »Rdeči križ« bo

Iz življenja in sveta

Pred spravo na rumunskem dvoru?

Princesa Helena, mati prestolonaslednika Mihaela, ki je ločena od svojega moža kralja Carola, je te dni prispela v Rumunijo na obisk svojega sina. Ta dogodek je dal povod za govorice, da se ministrski predsednik Maniu resno trudi za zblizanje visokih ločenih zakoncev

Plodovitost živega življenja

Omejene razmnoževalne sposobnosti

Če bi ostale žive vse kali, ki jih rodi bitja, tedaj bi ne bilo za rastline, živali ali človeka kmalu nobenega prostora več na zemlji. To nam postane umljivo, če se pogledamo v nekoliko številko o plodovitosti bitij.

Izračunali so n. pr., da nastane lahko iz enega samega mikroba v kaplji vode v roku 24 ur z delitvijo do 16 milijonov potomcev. V enem samem tednu bi bilo teh enostaničnih živalic toliko, da bi jih mogli napisati komaj s številko, ki bi obsegala 51 mest. S podobnimi astronomskimi števili računajo bakteriologi. Splošno razširjenje organskega življenja na zemlji temelji sploh v neomejeni razmnoževalni sposobnosti bitij, ki je tolikšna, da bi ena sama vrsta pri neoviranem razvoju v najkrajšem času preplavila vso zemljo.

Vzemimo za primer enoletno rastlino, ki daje na leto samo dve semeni. Če bi vsako seme vzklilo, bi imeli v 20 letih 1.048.575 rastlin te vrste. Tako malo plodovitih rastlin pa ne poznamo, vsaka sproduciira letno stotine in tisoče semen. Vrti mak s približno 2000 semeni bi n. pr. v 6. pokolenju dal 64 milijonov rastlin — zemeljska površina bi bila zanje premajhna.

Po Ehrenbergu se enostanične alge v 24 urah pomnožijo na 1 milijon, v 4 dneh na 140 milijonov individui, ki bi s svojimi kremenastimi lupinami izdali 2 kubični pedi zemlje. Z neoviranim razmnoževanjem bi te nevidne alge v nekoliko dneh dosegle maso, ki bi bila enaka vsej zemeljski masi. Neki glodalci, ribe, žužel-

ke, črvi in mehkužci so nečuvno plodoviti. Že Brehm je dejal o glodalcih, da spravi ena sama dvojica v enem samem letu do tisoč potomcev v življenje in če bi ne imeli milijon sovražnikov, ki jim strežejo po življenju, bi v kratkih letih zavladali zemlji.

Število ribjih jajčec in ličink, ki plavajo po Severnem morju, cenijo na približno 67 milijonov. Plenovka nosi v svojem telesu 2 do 3 milijone jajčec. Slon, ki velja za zelo neplodno žival, spravi med 30 in 90, letom povprečno 6 mladičev na svet. A v 500 letih bi lahko en sam par slonov imel tako 15 milijonov potomcev. Tudi človek bi se v kratkem tako razmnožil, da bi ne bilo zanj prostora na zemlji, če bi se njegovi razmnožitvi ne postavljale vsakovrstne ovire po robu. Vzemimo, da znaša njegova povprečna razmnožitev samo 2 in pol odst. na leto, tedaj bi morala v 8000 letih preživljati 3000 milijonov ljudi. Kakor rečeno, pa pozna narava dovolj načinov, ki skrbijo za to, da se nobeno živo bitje ne razmnoži preko določene mere.

Odvajanje potresov

Pred zadnjo potresno katastrofo na polotoku Kalkidiki in okoli njega so kmetje že nekoliko dni prej opazovali čuden nemir, ki se je polotil domačih živali, na nebu pa se je baje pojavila žarka svetloba. Če je vse to res, bo bržkone nekaj zveze med temi pojavi in potresnimi sunki. To bi se pa dalo po mnenju nekaterih strokovnjakov uporabiti za zaščito pred potresi. Kako si to prav za prav predstavljajo, ni znano, kakor ni znano, kako si predstavljajo izvedbo svoje misli oni drugi strokovnjaki, ki hočejo po vzorcu strel vodovoda konstruirati celo posebno pripravo, ki naj bi odvajala potrese ali vsaj blažila njih učinke.

Povratek po 34 letih

V Vidalu v Georgiji USA se je nedavno vrnil vojni pogrešanec Eli Chaevi, ki je bil l. 1898. ostavil Ameriko ter odšel z ameriški četami v boj proti Špancem. Pri odhodu iz domovine je zapustil ženo in jedva rojenega sinčka. Ker se z vojnega pohoda nikoli ni javil, so ga proglasili za mrtvega. Njegova »vdova« se je zaradi tega omožila, in sicer ne samo enkrat, ampak kar trikrat, ker ji je vselej umrl prejšnji mož. Zadnji mož ji je umrl pred dvema letoma in poslej se ni več omožila. To dejstvo je silno olajšalo njen dolgo duha ne sluha. Starka je kajpada prvega moža spoznala in ga tudi priznala ter mu dovolila skupno življenje. Kod je hodil Chaevi teh 34 let. ne ve nihče, on pa čisto tega povedati niti svoji ženi. Na zadnja vprašanja odgovarja, da ne da je nobenih pojasnil.

Goethejeva razstava v Parizu

V četrtak so otvorili v pariški Narodni knjižnici razstavo, ki je posvečena pesniku Goetheju. Razstavo, ki je nameščena v galeriji Mazarin, je uredil Julien Cain s pomočjo univ. prof. dr. Anderja. Največ prostora je posvečeno izdajam »Wertherja« in »Fausta«, ki sta večinoma opremljena z ilustracijami francoskih umetnikov. Pisatelj Stefan Zweig je posodil za razstavo mrtvaško masko Goetheja in gospe pero, s katerim je pesnik pisal.

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušnem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sežite takoj po staropreizkušeni »Franz Josefov« grenčici! Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »Franz Josefov« voda izborna učinkujoča naravno odvajalno sredstvo. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Črna noč sredi belega dneva v Londonu

V Londonu so imeli zaradi brezvetrija te dni opoldne takšno temo, da se je promet jedva razvijal kljub najboljši razsvetljavi

Bencinski požar v pariškem predmestju

Strahotna eksplozija tovornega avtomobila

V pariškem predmestju Louveauju se je te dni primerila nenavadna avtomobilna nesreča. Neko transportno vozilo s 25 sodi bencina, je na nekem cestnem križišču trčilo v voz cestne železnice in vrglo tramvaj iz tira. Posledice karambola so bile strahovite. Tovorni avto se je vnel, dočim je imel spretnost cestne železnice toliko prisotnosti duha, da je zapeljal svoj voz naglo naprej, kar je obvarovalo njegove potnike sigurne smrti v plemenih. Se preden so prispeli gasilci na mesto nesreče, je začel goriti eden izmed bencinskih tankov, ki je eksplodiral s silnim pokom.

Eksplozija prvega tanka je dala samo povod za veliki ogenj, ki se je širil z nezadržano naglico. Vse bližnje hiše, ki so jih obzrgali curki bencina med eksplozijami, so začele druga za drugo goriti. Prebivalci so se na brzo roko izselili, da jim ne bo treba tvegati življenja.

Požar je med tem postajal vedno hujši, eksplozije pa silovitejšje. Neki sod je vrglo 200 m daleč. Šele po večurnem gašenju se je gasilec posrečilo, omejiti požar, ki je napravil mnogo škode. Tri hiše je ogenj močno poškodoval. Izpod zgorelega avtomobila pa so potegnili zgoznelo truplo nesrečnega vozača.

Zgoraj: kraj katastrofe. Spodaj: razvaline avtomobila

Čas in domišljija

Poskusi dokazujejo, da je tudi čas relativen pojem

Ali ni čas samo navidezna, pogojna označba? Psiholog in zdravnik prof. Paulsen, ki je raziskoval to vprašanje, seveda ni mislil na nova odkritja v fiziki ali na nove dokaze Einsteinovih trditve. Njegovi pomembni poskusi so samo psihološko zanimivi. Paulsen je spremenil primerno sobo v pravo jetniško celico in vanjo po vrsti zaprl šest ljudi. Prebiti so morali v popolni temi po osem ur samotnega zapora. Nihče ni vedel, koliko časa je bil zaprt in kaj hoče ugotoviti profesor. Prvi jetnik je moral žetiti v temi brez vsakega posla ali razvedrila. Rekli so mu samo, da ne sme zaspati. Drugi jetnik je nasprotno užival koncert. V sobi zraven onstran tanke lesene pregrade je stal gramofon in je mož sam vnaprej določil plošče, ki jih je hotel poslušati. Tretji jetnik je dobil udoben naslanjač, knjige, ilustracije, električno luč, smotke, kavo in sadje. Tudi četrti jetnik je užival slične dobrrote, ampak pri njem so bila tla polita z neko

jedko, smrdljivo tekočino. Peti jetnik je bil primoran v teku vseh 8 ur neprenehoma poslušati nagajivo glušno bobnanje, ki ga je oddajal poseben aparat. Naposled so venomer obiskovali šestega jetnika prijatelji in znanci, ki so ga razvedrili z zanimivimi razgovori.

Ko je vsak jetnik zapustil celico, je moral odgovoriti na vprašanje, koliko ur je bil zaprt? Prvi je odgovoril 12 ur. Drugi je navedel pravilno številko 8 ur. Tretjemu se je zdelo, da je bil zaprt samo 5 ur. Četrti je mislil, da je prestal 10 ur zapora. Peti je trdil, da je poslušal boben najmanj 14 ali 15 ur. Šesti je trdil, da je vztrajal v zaporu »kvečjemu 4 ure«. Prof. Paulsen sklepa na podlagi tega, da so časovni podatki odvisni od našega razpoloženja in doživljanja. Narava ne pozna nobenega časa z absolutno stalno veljavo. Tako trdi znanstvenik. Pesniki pa že davno vedo, da lahko leže čas kakor polž ali nasprotno, leti kakor ptica.

Drobne zanimivosti

Prva francoska

vprizoritev Langerjeve »Periferije«
V petek, 28. oktobra je bila v pariškem gledališču Antoine krstna predstava Langerjeve »Periferije« v francosčini. Glavni vlogi sta kreirala znana igralka Sylvie in Pierre Blanchard.

Mir v Gran Chacu

Bolivija in Paragvaj sta sprejela posredovalno ponudbo nevtralnih držav, naj se ustavijo sovražnosti med vojskama obeh republik. Obe državi upata, da se bo spor poravnal s pogodbo, ki bo zadovoljila oboje.

Kapitan zadnje torpedirane ladje

V San Franciscu je umrl Frank Louis Müller, kapitan zadnjega ameriškega parnika, ki je med svetovno vojno postal žrtev nemške podmornice. Parnik »Ticonderoga« je 30. sept. 1918. vozil transport ameriških čet v Evropo. Med vožnjo ga je opazila nemška podmornica »U 152« in ga torpedirala. Posadka nemške podmornice je rešila Müllerja. Še preden je podmornica dospela v Kiel, je prešla po radiu vest o premirju. Ta dogodek so nemški častniki z ujetim ameriškim kapitanom proslavili z zdravico na mir.

Medved maščeval medvedarja

V okolici Bruslja je pred dnevi neki avtomobil povozil nekega moškega, ki se ni vozilo enakolično s ceste. Ko je vozač videl, kaj se je zgodilo, je ustavil avto in izstopil. Tedajci pa se mu je približal medved, kakršne razkazujejo medvedarji po sejnih in kmetijskih tleh. Medved je napadel ter tako objel, da sta oba vahnla po zemlji, dokler ni vozač izdihnil. Svoje maščevanje je povoženega gospodarja pa je zver kmalu tudi sama plačala z življenjem. Kosmatina so namreč ustrelili, ker je bil popadljiv in nevaren vsakomur, ki se mu je hotel približati.

Rusija — zatočišče nemških zločincev

Iz Versave poročajo, da kani podvzeti berlinska vlada diplomatske korake v Moskvi zaradi gostoljubnosti, ki jo izkazuje Rusija nemškim zločincem, zlasti takim, ki so postali morilci iz političnih razlogov ter so se po umorih policijskih organov in zasebnikov zatekli na rusko ozemlje. Nad sto zločincev, ki je izdala nemška policija za njimi tirnico, se danes skriva v Rusiji, ki jim daje vso svobodo.

Smrt na svatbi

V bližini Girge pri Kairu v Egiptu so obhajali v neki hiši bučno svatbo. Ko so bili svatje v najbolj židancem razpoloženju, pa se je udrl pod hišo v drugem nadstropju, kjer so bili zbrani gosti, in veseljaki o padli skozi odprtino v prvo nadstropje, kjer so bili ostali svatje. Pri tem padcu se je ubilo štirinajst oseb, med njimi tudi nevesta.

ANEKDOTA

Znani filmski režiser Cecil de Mills je bil na počitnicah na Kitajskem baš v času, ko so se pričeli spopadi med Kitajci in Japonci. Po njegovem povratku ga je obkrožila seveda cela jata reporterjev, ki bi bili radi zvedeli, kako je bilo.

»Ah, otroci,« je dejal Mills z utrujenim nasmehom, »vsa zadeva ni bila vredna pet centov. Odigrala se je tako krotko, da sem moral stopiti iz svojega hotela in povedati družali, da moram vse streljanje od začetka do konca znova vrteti...«

Vsak dan ena

»Kaj ne, gospodična, da takšnih živali v obče ni na svetu?«

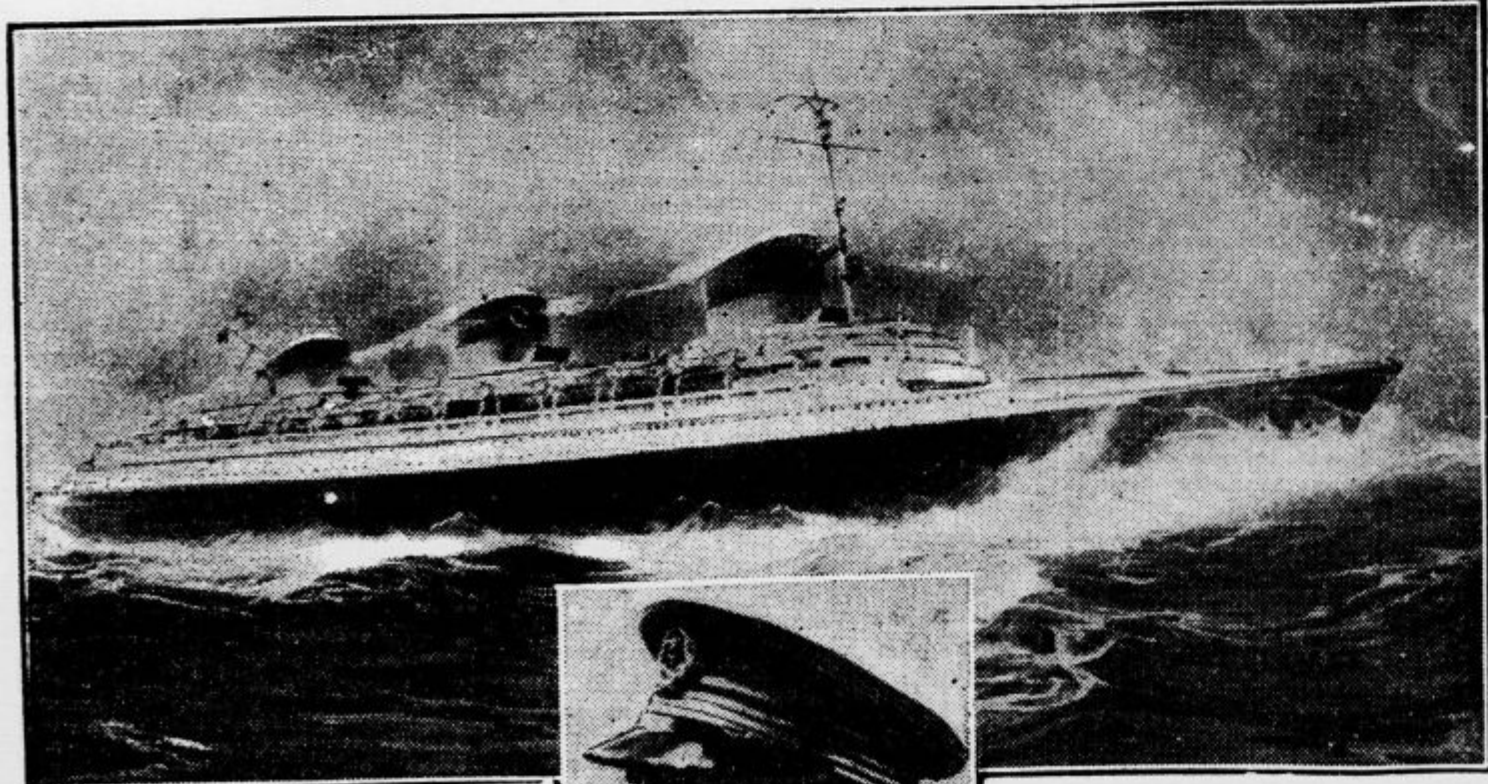
Množestveni pobegi s Hudičevih otokov

Francoska policija je močno vznemirjena zaradi vesti, da je v zadnjem času pobegnilo s Hudičevih otokov vse polno zločincev. Baje znaša število pobeglih 23 moških. Med njimi je 13 Francozov in 10 oseb drugih narodnosti. Špancem, Italijanom in Nemcem, ki so bili od sodišč prvotno obsodeni na smrt pozneje na pomiloščeni in poslani na Hudičeve otoke.

Kam so jo beguni ubrali, ni mogoče izvedeti. Oblasti v Guvani ne vedo niti tega, če so še na francoskem ozemlju ali izven njega. Verjetno je, da so mnogi beguni zablodili v divjini, kajti doslej se še niso pojavili med ljudmi. Tudi kako so mogli zločinci pobegniti v tako ogromnem številu, je skoro nerazumljiva stvar, kajti Hudičevi otoki že po svojem zemljepisnem položaju onemogočajo takšno reč.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Največja francoska ladja „Normandie“

Jutri bodo v St. Nazaireu spustili v morje največjo francosko ladjo, takozvano Super II de France, ki bo došla pri krstu, kjer ji bo kumovala ga. Lebrunova, ime »Normandie«. Ladja meri v dolžino 313 m, v širino

pa 35 m. Tonaža znaša 75.000 ton. Gnali jo bodo štirje stroji, ki bodo razvijali 160.000 k. s. Iz Havrea v New York bo rabila samo štiri dni. Na nji bo prostora za 4000 oseb, vključno posadko. Ladji bo poveljeval na prvi vožnji kapitan Pugnet.

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Pardaillan in Jehan sta se spogledala. Jasno jima je bilo, da kraljeva jeza ni izvirala iz te obtožbe, katere mu je bilo konec koncev kaj malo mar. A zviti Bearnec se nje okoriščal s priliko in dal duška svojemu nezadovoljstvu, ker so tako slabo pazili na njegovo varnost.

Neuvy je že mislil, da je izgubljen. Videl se je v nemilosti, razrešenega svojega čina, morda celo zaprtega v Bastilji. Zbral je vse moči svojega duha in se sklenil braniti do zadnjega.

»Vedel sem, sire,« je dejal, »da je ta človek ustavil konje vaše veličanstva. Vem pa tudi, da je bilo to samo njegova peklenska zvijača. Videl je, da je razkrinkan, pa se je spomnil tega drznega sredstva, da se opere. Kar se tiče bivših in bodočih naklepov, ki jih omenjate in ki jaz, veliki profos, ničesar ne vem o njih, mu pa tem rajši verjamem, da jih on dobro pozna, ker so po mojem trdnem prepričanju njegovo lastno delo.«

In s poudarkom in obrazom, ki jima ni manjkalo veličine, je dodal:

»Sire, pri tej priči se pojdem javit v zapor. Če sem zagrešil v izvrševanju svojega posla kako napako, postavite me pred sodnike: pripravljn sem lo plačati z glavo. A prosim vas za milost, da likratu odredite preiskavo proti temu človeku... Sodišče se bo p. e. pričalo, kako osnovane so obtožbe, ki sem jih izrekel.«

Henrik IV. ni bil tak nezaupnež kakor pozneje njegov sin, Lud-

181

vik XIII. Narobe, vse večkrat je grešil iz prevelikega zaupanja. A v tem trenutku je bil še pod vplivom strahu, ki ga je sicer pogumno skrival, pred vsem pa Jehanovih lastnih besed, potrjenih po Pardaillanu.

Samozavestna dostojanstvenost, s katero je govoril veliki profos, mu je nekoliko zmedla duha. S sumnim pogledom se je ozrl na Jehana, ki je negibno poslušal razgovor.

»Pa bi vendar dejal, ventre-saint-gris,« je pomislil, »da ga ni drugega kakor vitelesno poštenje! Mar sem res tako slab poznavalec ljudi?«

Pardaillan mu je bral to misel v očeh in zaslutil nevarnost, ki je pretila sinu. Začutil je, da mora poseči vmes. Z vso hladnokrvnostjo, ki ga je odlikovala v odločilnih trenutkih, je odgovoril kraljevi misli:

»Prav imate, sire. Ta mladi človek ni morilec, za kakršnega ga hočejo napraviti. Gospod de Neuvy govori morda v dobri veri, toliko mu še priznam, a vsekako se moti. To rečem glasno — in vaše veličanstvo ve, da nikoli ne lažem.«

Henrik IV. je uprl svoj zviti pogled v Pardaillanove jasne oči in tiho dejal:

»Vem, prijatelj, da se nikoli ne lažete... A kdo ve, ali se ne motite?«

»V tej stvari se gotovo ne motim,« je hladno odvrnil Pardaillan. Henrik ga je še trenutek gledal, ne da bi kaj rekel; nato se je obrnil k velikemu profosu.

»Saj res, Neuvy,« je vprašal z mehkejšim glasom, »če ste tako dobro poučeni, ali mi lahko poveste, zakaj me hoče ta človek spraviti na oni svet?«

Neuvy je spet zasopel. Kralj se je razgovarjal z njim; torej še

ni bil popolnoma izgubljen. Razen tega se mu je zdelo, da ve no-oporečni razlog, ki ga mora prepričati.

»Vaše veličanstvo gotovo še ni pozabilo, v kakih okolištinah je prvikrat srečalo tega človeka pod nekim balkonom v ulici Arbre-Sec.«

»Nu?«

»Nu, sire, ta človek je blazno zaljubljen v dekle, ki tam stanuje. Njegova ljubosumnost se je razvila v divje sovraštvo in mu oborožila morilsko roko.«

Henrik se je porogljivo namuznil. Njegovo mnenje je bilo toliko kakor utrjeno. Kdo bi bil je mogel prisoditi nagibu, ki ga je Neuvy podtikal Jehanu, kolikaj resen pomen? Saj mu je bil Jehan šele pred nekaj minutami povedal, da ve, kdo je oče Bertille Saugiske.

»Mislite?« je dejal, nepremično gledaje velikemu profosu v oči.

»Prepričan sem!« je odločno zatrdil Neuvy.

Henrik se je z nasmeškom odvrnil. Ozrl se je na Jehana. Odkar se je bil Pardaillan oglašil, je stal s prekrizanimi rokami nepremično na mestu, in njegov obraz je bil popolnoma ravnodušen. Tako miren je bil videti in tako odsotnega duha, kakor da ne bi bilo šlo za njegovo glavo, ki jo je hotel veliki profos po vsej sili vreči krvniku. Z Jehana je kralj prenesel svoj pogled na Pardaillana in ga s hudomušnim nasmehom nekaj trenutkov opazoval, ne da bi rekel besedo.

Pardaillan se je takisto nasmešnil in zaničljivo skomignil z rameni:

»Vidite, sire! In pomnite, vse, kar vam bodo povedali zoper tega mladega človeka, bo prav toliko vredno kakor ta očitek... Resnica, ki sem jo vašemu veličanstvu že povedal, je samo ta, da ga hočejo za vsako ceno spraviti s poti.«

Sport

Celje : Slovan

V nedeljo ob 15.30 odigrata na igrišču Ilirije Slovan : Celje drugo kvalifikacijsko tekmo. Prva je s pičlo in srečno zmago 1:0 končala v korist Celja Slovan, ki prihaja od tekme do tekme v boljšo formo, bo gotovo na domačih tleh skušal doseči zmago in s tem priti c semifinale. Sodeč po zadnjih odigranih tekmah bo to tudi dosegel.

Kot predtekma se vrši ob 14.15 prvenstvena tekma med Sparto in Reko.

Službene objave LNP

Nadaljevanje s seje p. o. dne 26. okt. 1932. Poziva se L. SSK Maribor, Maribor, da do prihodnje seje javi, komu in kdaj je poslal takso 100 Din za protest Maribor: Ilirija.

Sporoča se g. dr. Mežnarič, da se tudi od kvalifikacijskih tekem pobira 10% za LNP od brutto dohodkov ter se naproša, da izroči znesek tekme Rapid:Čakovci SK podsavznemu blagajniku.

Naproša se SK Disk, Domžale, da vrne SK Svobodi, Ljubljana, Din 175, katere je pomotoma prejel pri tekmi Disk:Sparta v Ljubljani 16. oktobra.

Vzame se na znanje zapisnik M. O. Trbovlje ob 24. t. m., zapisnik M. O. Celje ob 24. oktobra in 17. oktobra, nadalje dopisi SK Celje, Celje, ob 20. oktobra in SK Jugoslavije, Celje, ob 24. in 25. t. m.

Določita se prvenstveni tekmi v Celju igrišče Atletik SK ob 10.30. Atletik SK: SK Jugoslavija. Službojuči odbornik gosp. Mahkovec. Popoldne ob 15. SK Laško:SK Šostanj. Službojuči odbornik g. König. Odloži se prijateljska tekma SK Korotan, Kranj: SK Krotan, Ljubljana, dne 30. t. m. v Kranju.

Na dopis SK Celje, Celje, ob 17. t. m. se sporoča, da je igralec Nikolaj Rajko član Atletik-SK. SK Celje se naproša, da pošlje in njegovo legitimacijo, ki jo ima, in sicer do prihodnje seje 2. novembra 1932.

Verificirajo se s pravom nastopa dne 5. novembra 1932 za SK Svobodo, Ljubljana: Dečman VIII, Perc Lado, Saje Marjan, za SK Grafiko, Ljubljana: Verčnik Hironim.

Iz seznama verificiranih igralcev se črta Purkart Marjan, član SK Korotan, Ljubljana. — Tajnik II.

Nogometni program na igrišču Primorja. Jutri se srečata po daljšem preledku na igrišču Primorja ljubljanski Hermes in Svoboda ki boče izrabiti zadnji prosti termin za dober trenig pred bližajo tekmo z Mariborom Svoboda bo v tej tekmi spremenila postavbo svojega moštva in preizkusila nekaj mlajših moči, s katerimi namerava ojačiti svojo postavbo za Maribor. Tekma se prične ob 14. Ob 15.30 bo postavilo Primorje iz svojih najboljših igralcev dve moštvi, da jih preizkusi, ker bo že v nedeljo 6. novembra igralo odločilno prvenstveno tekmo z Ilirijo.

Kranjski sport. Zadnjo nedeljo so domačini imeli precej smole ter prvi rezervi Hermesa izgubili s 3:2 kljub temu, da so v početku že z 2:0 vodili. V predtekmi se rezervne zmagala nad Moravo (Ljubljana) 7:3 (2:2) dokaj posrečeno, kajti tu so gostje že vodili z 2:0. V nedeljo 30. t. m. gostuje v Kranju ljubljanski Korotan. To je eden najdaljših mlajših klubov, ki je letos pri nas že gostoval in zmagal. 3-1. Predtekmo igrala rezervi obeh menovanih klubov. Pričetek ob 13.30. — Korotanova hrzenska družina se je včlanila v Jugoslov. hrzenski savez ter igra v nedeljo ob 9.30 prvo poskusno tekmo z družino ljubljanske Ilirije.

»Olimpijske težkoatliti budo nastopili v žalcu. Težkoatliti SK Olimpa iz Celja bodo priredili v nedeljo 30. t. m. ob 20. v dvorani g. Hodnika v žalcu rokoborbo in boks. Nastopili bodo atleti vseh kategorij, p. sebna senzacija pa bo nastop najmlajših rokoborcev v starosti 8 let. Rokoborci-amaterji, ki bi se hoteli spoprijeti z Olimpijci v raznih kategorijah, naj se javijo pri ure pred nastopom.

Službeno iz OZDS pri LNP. Namestu zadnjega g. Pevalca je delegiran k tekmi Slovan : Celje g. Kramaršič.

SK Svoboda, Ljubljana. Jutri ob 8.15 naj bodo na igrišču Ilirije: Gorenc, Muzlovčič, Dečman, Habicht II., Smrekar, Veljki Keržan Bonelli Dornovšek, Janežič II., Podrekar, Šimčič in Jakše; popoldne ob 13.30 pa na igrišču Primorja za tekmo proti Hermesu: Krivajčič, Marjetič, Potekal, Bonelli I., Habicht I., Starman, Smetrekar, Rudi Mandoš, Lave Bogme, Bervar, Usnik, Jakše, Predsednik.

TSK Slovan. Danes ob 29.30 redna odbojarska igra pri Sokolu, lovska soba za g. Kuraver, Felber, Pušnik, Dorčec, Grm, Marchetti, Anko, Novak, Rudi in Kobi, Gluhak, Globelnik, Prash, Volkar in Šulpič. Ob 19.30 članski sestanek I. moštva. Kdor ima novo klubovo opremo, naj jo priinese označeno na sestanek.

TKD Atena (hazenska sekcija). Jutri ob 9.30 obvezen trening na igrišču.

Radio

Izvilleček iz programov

Sobota, 29. oktobra.
LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče. — 17: Salonski kvintet. — 18: Gimnastične vaje. — 18.30: Anglesčina. — 19: Pglavje iz sociologije. — 19.30: Planine in planinci. — 20: Plošče. — 20.30: Moški zbor glasbenega društva »Sloga«. — 21.15: Citraški trio krožka »Vesne«. — 21.45: Slovenska glasba (salonski kvintet). — 22.30: Čas, poročila.

Nedelja, 30. oktobra.
LJUBLJANA 9.30: Cerkevna glasba. — 10: O strelji. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15.15: Zgodovina ženskega gibanja. — 15.45: G. Banovec poje slovenske narodne. — 16.30: Ljudska igra »Polet«. — 20: Klavirski koncert g. Paula Lichtensterna iz Berlina. — 21: Salonski kvintet. — 22: Čas, poročila. — 22.15: Frankova simfonija v B-duru na ploščah.

BEOGRAD 12.30: Orkester. — 16: Popolnanski koncert. — 19.30: Operetna glasba. — 20.45: Spevoigra. — Lahka glasba. — ZAGREB 11.30: Plošče. — 17: Plesna glasba. — 20.30: Večer lahke glasbe. — 22.40: Godba za ples. — PRAGA 19: Godba na pihala. — 20: Opereta iz Bratislave. — 22.20: Jazz. — BRNO 19.30: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 17: Stara glasba. — 20: Orkestralni koncert. — 22: Plesna glasba. — DUNAJ 9.35: Mešan glasbeni program. — 12.20: Lahka glasba. — 15.45: Koncert solistov. — 17.15: Popolnanski koncert. — 20: Narodne pesmi. — 20.30: Kalmanova proslava. — 22.15: Plesna glasba. — BERLIN 20.30: Prenos s Dunaja. — KÖNIGSBERG 19.35: Albanske pesmi in plesi. — 20.30: Prenos programa z Dunaja. — MÖHLACKER 19: Švabska glasba. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 22.55: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17.30: Ciganska godba. — 20.30: Prenos koncerta z Dunaja. — Lahka godba. — RIM 17: Instrumentalen in pevski koncert. — 20.45: Operetna glasba in ljudska igra.

Iščem dobro

p sarniško moč

za ekspedicijo industrijskega podjetja na deželi. Biti mora zanesljiva, trezna oseba, zmožna samostojnega dopisovanja v slovenskem, hrvatskem in nemškem jeziku in po potrebi tudi za poset odjemalcev sposobna. Ponudbe z navedbo sposobnosti in dosedanjega delovanja je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Zanesljive«. 12677

Zajcove čevlje

iz žirov

prodaja trvdka CADEZ & KOMP., družba z o. z., LJUBLJANA, Miklošičeva cesta (palača »Grafika«) 2476

OGLEJTE SI ZALOGO!

Krasna zemljišča v Bohinju

v Ribičevem laz, 3 min. oddaljena od hotela Sv. Janez ob jezeru, se bodo

PRODALA NA DRAŽBI DNE 28. NOVEMBRA T. L. OB 9. URI

pri okrajnem sodišču v Radovljici, v sobi št. 26. Nekatere stavbne parcele leže ob cesti Bohinjska Bistrica — Sv. Janez, oddaljene komaj par korakov od jezera.

Na prodaj so hiša št. 51 v Ribičevem laz, lepa, nova stavba, zelo prikladna za letoviščarje, dalje 4 gozdov, 3 travniki, 1 njiva. Vse parcele so nena- vado prikladne za napravo letovišcarskih objektov. Zemljišča so tudi zelo pripravna za kmetijo.

Podrobnejše informacije, podatke o vrednosti, varščinah, najmanjših ponud-kih i. t. d. dajeta interesentom:

DR. VIKTOR VOVK in
DR. ANTON URBANČ,

12695

Ivokata

Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 1.

ELEGANTNI, POCENI

ZIMSKI PLAŠČI

V PRODAJALNAH

TIVAR OBLEK

Za gospode Din 390,-, 440,-, 540,-, 640,-
za mladeniče Din 320,-, 360,-, 440,-
za otroke Din 260,-, 290,-
črni paletot Din 590,- — s plišem Din 690,-

Brez posebnega obvestila

neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom pretužno vest, da je naš ljubljani brat, stric in svak, gospod

CIRIL ŠTEFE

trgovec v Kranju

dne 28. t. m. po daljšem trpljenju, previden s tolažili svete vere, v 30. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 30. t. m. ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti, Zabnlca št. 35, na tamkajšnje pokopališče.

Priporočamo ga v blag spomin

12712

Zabnlca, dne 28. 10. 1932.

ZALUJOCI SORODNIKI.

Albin Šifrer, puškar

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 12
poleg restavracije »Novi Svet«

Orožje, strelivo, lovski in ribarski pribor. Lastna delavnica za vsa v to stroko spadajoča popravila.

MONTIRANJE DALJNOGLED OV.

Telefon 33—49.

6234

Naznanilo preselitve

Svojim cenjenim odjemalcem najviljudneje naznanjam, da se preselim 1. novembra 1932 s svojo

špecerijsko trgovino

v razširjene in novo preurejene lokale moje že obstoječe špecijalne trgovine in prazarne za kavo na

Dunajski cesti

vogal Tavčarjeve

ulice št. 2

12729

Karol Planinšek

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

»otrti globoke žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljani sin in brat

VLADIMIR VAJDA

dijak 2. razreda I. državne realne gimnazije

v četrtek, dne 27. t. m. nenadoma Bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 29. oktobra 1932 ob 1/2 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Smar- tinska cesta 62 (rumena hiša za tovarno kfeja), na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 28. oktobra 1932.

12711

Globoko žalujoči ostali.

Pozor, gospodje!

Viljudno sporočam, da sem znižal cene svojim izdelkom ter bom kljub temu nudil prvovrstno delo po najnovejši modi. Se viljudno priporočam

MODNI ATELJE, Malis Franjo

diplomirani krojač

LJUBLJANA, Tržaška cesta št. 29.

12484

Pred nakupom ali prodajo

vložne knjižice

brnite se zaupno na:

M. JANKOLE, komanditna družba,
Ljubljana

12728

Telefon 3052.

Selenburgova 6.

Telefon 3052

INFORMACIJE BREZPLAČNE!

Brez posebnega obvestila

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Izdihnila je svojo izmučeno dušo naša dobra mama, stara mama, teta in tašča, gospa

Matilda vd. Bajc

roj. Mozetič

Pogreb blagopokojnice bo v soboto, dne 29. oktobra 1932 ob 4. uri popoldne od doma žalosti, Hrenova ulica št. 11.

Vsi, ki ste jo poznali, darujte ji blag spomin!

Ljubljana — Gorica — Genova, dne 28. oktobra 1932.

12710

Žalujoči rodbini: ZNIDARČIČ, KORŠIČ

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Cene malim oglašom

Zenitve in doplačila: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna priložnost za tisk ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo in računamo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-motor«, »Kapital«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluge«, če se s oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče potnika. Kdor si po pod temi rubrikama išče službo ali službo, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računava enkratna priložnost Din 5.— za tisk ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna priložnost za tisk ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.—

Vse priložnosti za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v plinu obnem s naročilom.

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plaša za vsako besedo 50 par, za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (5)

Potnike

za obisk privržanih strank s seznanimi predmetom, sprejemom. Zasluge 3000 Din. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Brezkonkurenčno«.

Zasluge

Kdor išče zasluge, plaša za vsako besedo 50 par; za naslov ali za tisk po 5 Din. (5)

Tvorica likerjev

na tržaškem trgu se vpešuje, išče dobrega, serijskega zastopnika, ki razpolaga z vseh, za lastnim avtoritetom in bi mogel ponuditi drugih zastopnikov, ki bi bili glavni zastopniki za Slovenijo. — Ponudbe opremljene s fotografijami, posredovati na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Glavni zastopnik«.

Pouk

beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (4)

Šoferska šola

Gorko Pipenbacher se je preselila na Gosposvetsko c. št. 1 (pri Figurovi na dvorišču).

Vojeniki

Kovaškega vajenca za izdelovanje sekir sprejema takoj Dr. Finkner, Slovenskega Zastopnika ob Sav. Isotom se sprejema tudi mladši pomočnik. 42774-44

Službo dobi

Vsaka beseda 20 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (1)

Trg. pomočnika

znanstvenega, prijemnega trgovca z elektr. predmeti. Zglašeno naj se se tako reflektant, ki staneje v Ljubljani. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«.

Hotelsko kuharico

dobro izučeno, sprejemno, naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Vsaka oseba

v mestu ali na deželi, ki želi zaslužiti dnevno 50 do 100 Din, ki ima dar govora in je pripravljen, naj poje točno naslov na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Se želi«.

Soferja

trajnega in zanesljivega, s daljšo prakso, sprejemno, takoj Dr. Finkner, Slovenskega Zastopnika ob Sav. Isotom se sprejema tudi mladši pomočnik. 42774-44

Prodajalko

znanstvenega, sprejemno, naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Vrtnarje

znanstvenega, sprejemno, naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

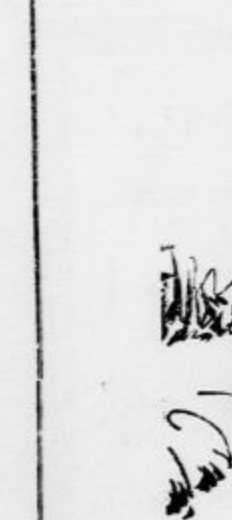
Samostojna kuharica

znanstvenega, sprejemno, naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

101.

Slon Tantor je bil še kalih šest ali osem korakov od svoje žrtve, ko je prišel, kakor iz neba, tik predenj žilav bel vojščak. Divlje je zarjaval in se okrenil, da bi poteptal tega novega sovražnika. A jezni slon ni poznal bliskovite urnosti Tarzanovih mišic.

Prodajalko

postrežbo, s 3-5000 Din karjavo v potovini, sprejemno, naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Vrednote«.

3 mlade gospodične

lepe, išče za provizorin lokal, da vstopijo v samske učiteljice, za plaš in zabavo. Plemeniti ali telefonski ponudbe na Restavraciji »Ugost«, Split.

Prodaj

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (5)

Plinski peč

(kamin) belo, ugodno prod. Plošna dajanje biš niva v Beethovnovi ul. 6. predložje.

Peči na zagovino

najboljšega sistema ter ja ko trpeže izdelane in razpolaga za neodolno po skušnjo R. Jakelj, Sloveni gradec.

Velika razprodaja

raznoga, skora novega po hišnja, zimnice, ogledal, umivalnih zamur, odelj, preproge itd. se vsa dne 3. in 4. novembra 1932 v skladu s Razpisom, Ljubljana, Masarykova.

Pisalni stroj

»Underwood« — brezhiben ugodno prodaj. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Lestence

iz mehanike, za 10 štev. vrtne in razne prodaj. — Naslov pove oglašni oddelku »Jutra« v Maciboru.

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (7)

Železno peč

redarstva, dobro obdržano, kupim po primerni ceni. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Železna peč«.

Gramofon, plošče in gramofone

kupuje Plankar, poštni predložje 125.

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (2)

Kinooperator

izvzetno izučeni, slika za 10 in 16 mm, išče službo. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Zvočni kinooperator«.

Salonska godba

3 god. in 2 gospoda — violona, cello, bas in klavir. Godbe je prebrastna za klasično in ples. Poje rabeke sevdaške, hrvaške in slovenske pesmi. Nastop takoj. Slavko Raskaj, kapelnik, Zagreb, Pošte Restorant.

Šofer

3000 sluzbo pri podjetju, kjer se obuje nemško. — Gre tudi samo za hrano. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Samostojna kuharica

išče službo pri mirni in boljši družini. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Lepo ravnanje«.

Boljše dekle

ki je rojena med prevoj šivca, išče mesto sobarice pri dobri družini. — Cenj. ponudbe prosi na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »15. novembra«.

Prodajalka

z enoletno prakso v mafakturi, teletimni in sprejemni, išče kjerkoli službo. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Domaščina«.

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (16)

Družabnik

Recom trgovca bi pristopil k vlogi v solidno trgovsko ali industrijsko podjetje. Ponudbe pod šifro »Uveden zastopnik« na Jugoslov. Zagreb, Jelačićev trg 5.

20—50.000 Din

posojila iščem na promesno vknjižbo na stavbne parceli. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Visoke obrestje«.

Družabnika

z kapitalom od 60.000 Din naprej, išče za parno kano na zelo prometnem kraju. Zasluge megaran. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »700«.

Knjižico

Ljubljanske kreditne banke (okrog 10.000 Din) kupim, prodam pa Pralstidone (500.000 Din). Zora, Ljubljana, Gledalska ul. 12.

Družabnika (co)

podjetje, 10000 Din, 30.000 Din, 50.000 Din, 100.000 Din, 200.000 Din, 300.000 Din, 400.000 Din, 500.000 Din, 600.000 Din, 700.000 Din, 800.000 Din, 900.000 Din, 1.000.000 Din.

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (30)

Dvodržiško vilo

z velikim vrtom, v centru mesta prodaj. — tudi pri hranilni knjižnici. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Posredovalnica

Ljubljana, Wolfova ulica 1 prodaja hiše, posestva, posreduje stanovanja in lokale. Ponudite ljubljanske hiše za roane kupe.

Parcelo

750 m² velika, pri Marti novi cesti prodajam proti vložni knjižnici. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Novejšo hišo

samo brez posredovalca kupim v Ljubljani ali kje v bližnji okolici. Ponudbe z opisom, ceno in plačilnimi pogoji na oglašni oddelku »Jutra« pod značko »Penzijonista«.

Hiše - posestva

od 40.000 Din naprej prodaja Posredovalnica v Mariboru. Franciškanška ul. št. 31.

Vogalno parcelo

na Skrbčevu ulici prodajam. Plaša se lahko tudi s hrano in knjižnicami. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Mlin

na novo prenovljen, s tremi pari kamnov, stalno vodno silo, zemljiščem in sadnim vrtom, pri kolodvoru in farmi ceteri predam radi družinskih razmer. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Mline«.

3000 m² parcelo

preparno za zidavo, prodajam v Kranjski gori. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« na Jelenah pod značko »Parcela 134«.

Posestvo

lepo, sadnosno in vinogradno, s prilikami na prodaj. — Polasna dajle, Iznac Potrovič v Zvečju, Poljskavi.

Oblacila

Trg. oglaš po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (13)

Nova obleka

in suknja za 18letnega dekleta, ter zložka znam napredaj v trafiki v Velgovi ulici 2.

Razprodaja

modernih damskih plaščev po polovinski ceni — tudi na mesečne obroke. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«.

Dva damska plašča

papa, oblika in modra, oblika, poceni napredaj — Sredina 12.

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (18)

Vinotok

z inventarjem takoj oddam Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (38)

Vino

lanskega in letosnjega pridelka, izborne kakovosti, prodaja A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta.

Suhe fige

prvorstne — dalmatinske, nudim franco na dom po Din 40 na 5 kg; večje količine franco vagon Split po Din 4.50 za kg čiste teže. Figine marmelade po Din 55 za 5 kg. — Petar Vrsalović, Selca, otok Brač.

Čuda lepote po zdravilni moči „virginičnega čarobnega grmičja“

Kozmetično znanstvena raziskava nja so izkoristila lastnosti Hama meis virginičnega čarobnega grmičja in jih pri posebni ugodni sestavi s drugimi ingredijenci nastavi za negovanje kože uporablja pri »Lavenor« vodi za kožo in obraz. Avtoritete hvalijo zdravilno učino kovitost Hamamelis virginičnega pravi naglo kožno bibe (velike pore, maaten blek, razpokline, gube in druge pojave starosti) tonizirajo oči, pappe in pomladi kožo. — Poskusite enkrat!

„Lavenor“ vodo za kožo in obraz

stane mala steklenica Din 20.— srednja Din 36.— in velika 48 Din. Izdelovalci: Jünger & Gebhardt, ustanovljeno 1. 1873, Berlin S 14. Dobiva se v drogeriji Gregorij, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5.

Ozdravljenje kile

naravnim, osh.meh. potom brez operacije, brez bolečin, brez ovir pri poklusu, samo z uporabo mojega avstrijskega patenta, je mogoče. Brezplačno in neobvezno prodajam osebno to zdravilno v sličnih krajih:

BELJAK (Villach): v hiši gosline »Zum Lamm« na glavnem trgu: v ponedeljek 31. oktobra od 8. do 2. ure.

SPIELFELD-STRASS: v hiši gosline Kaschi v Spilju, v nedeljo dne 6. novembra od 8. do 1. ure.

GRAZ: Bahnhofgürtel 65 v hiši gosline »Ungarische Krone«, ponedeljek dne 7. in torek dne 8. novembra, obiskati od 8.—5. ure

Eno vsak dan despetihletnih zabavnih predstav: Som v 71. letu in sem že nad 40 let zelo trpel na desnetranski kili. Zato me še posebno veselilo, da lahko potrdim, da sem se po polnoma rešil svojega trpljenja z uporabo Streifenederjevega patenta. Uporaba je potekala brez bolečin in ni utvarila pri poklusu. St. Pölten, Lanzerstrasse 32, 14. junija 1932. — KARL KOHAUT. Dovolite, da vam pošljem svoje polnasnujbo zdravstveno bržurno, zastoj in neobvezno, če polijete v znakah dvojni pismeni portu.

F. G. Streifeneder, Fürstenfeldbruck

b. München

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jeseršek. Za ineratni del je odgovoren Alon Novak. Vsi s Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jeseršek. Za ineratni del je odgovoren Alon Novak. Vsi s Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jeseršek. Za ineratni del je odgovoren Alon Novak. Vsi s Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jeseršek. Za ineratni del je odgovoren Alon Novak. Vsi s Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jeseršek. Za ineratni del je odgovoren Alon Novak. Vsi s Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jeseršek. Za ineratni del je odgovoren Alon Novak. Vsi s Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jeseršek. Za ineratni del je odgovoren Alon Novak. Vsi s Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jeseršek. Za ineratni del je odgovoren Alon Novak. Vsi s Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jeseršek. Za ineratni del je odgovoren Alon Novak. Vsi s Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jeseršek. Za ineratni del je odgovoren Alon Novak. Vsi s Ljubljani.

Rdečo sveže repe

več vagonov kupim po največji ceni. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«.

Sladko seno

300 stovov, prečano, prodajam — tudi proti brašni — knjižnici Mestne ali Kmetke, Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Kostanj

lep in izbran po Din 1.50 kg prodaja Adolf Rem na Mirna pot.

Več vagonov sena

goreškega, paninskega, razen v bale, ter nekaj detajla in sena in nivo, postavljeno na postajo Rakov ali Vdke Laže, prodaja Josip Zebekovec, Vam vas pri Rakoku.

Sotje

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (34)

Fige

v mestu po 5 Din, rumele po 3 Din 3.50 kg nudi Sover & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5.

Dijak ali gđ.

po nizki ceni sprejemam na stanovanje in hrano. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«.

Stanovanje

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (38)

Soba in kuhinjo

takoj oddam v palači »Viktoria«, proti mesečni najemninji 600 Din.

Stanovanje

soba in kuhinje oddam s 1. novembrom ali pojele strani brojevi največ 3 osebe. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Stanovanje

soba in kuhinje oddam s 1. novembrom ali pojele strani brojevi največ 3 osebe. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Soba v centru

z sajnikom ali brez 1500 gospodina za čas od 3. novembra do 3. decembra. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Primer na ceni«.

Soba

avetle in suho, v bližini dramskega gledališča, ali na Mirju isčem s 1. nov. 1932. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Dr. uradnik«.

Dvosob. stanovanje

z kabineto in kopalnico za takoj išče solidna in snažna stranka. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod značko »R. S. 1932«.

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tisk po 5 Din. (38-4)

Stanovanje

soba in kuhinje oddam s 1. novembrom ali pojele strani brojevi največ 3 osebe. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Stanovanje

soba in kuhinje oddam s 1. novembrom ali pojele strani brojevi največ 3 osebe. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Stanovanje

soba in kuhinje oddam s 1. novembrom ali pojele strani brojevi največ 3 osebe. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Stanovanje

soba in kuhinje oddam s 1. novembrom ali pojele strani brojevi največ 3 osebe. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Stanovanje

soba in kuhinje oddam s 1. novembrom ali pojele strani brojevi največ 3 osebe. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«.

Stanovanje

soba in kuhinje odd